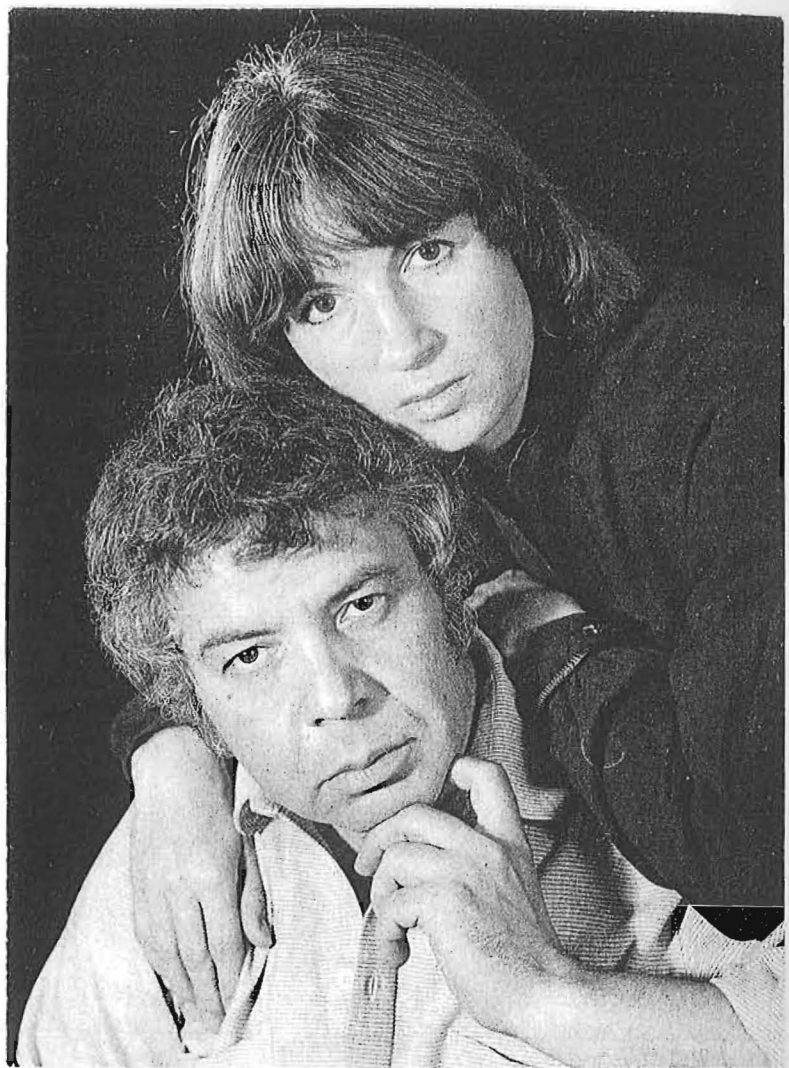

Bella János

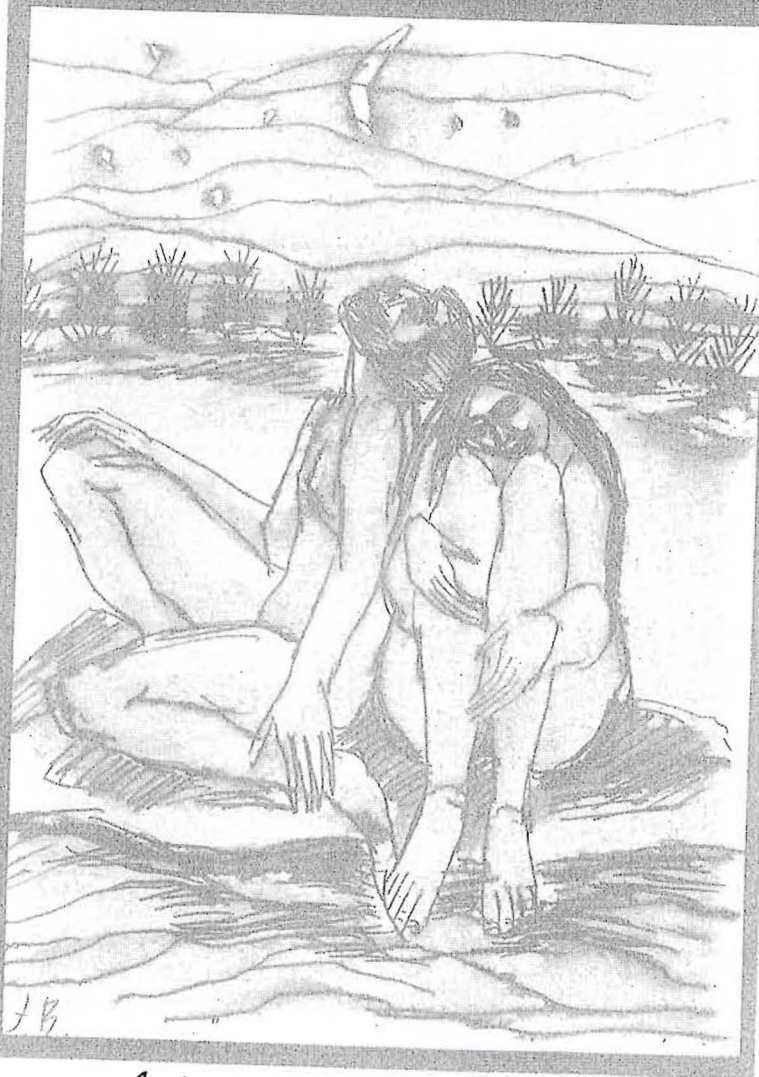

Nejemmel 1975-ben /ASZÜM/

Endrődi Bella János
A SZÓLÍTÁS NAPJA

Első verseskötve
borítólapja 1992-ben

Endrődön születtem 1935-ben a Szóltás napján, február 22-én. Ezen a napon több helyen szokásban volt az, hogy az uraság egyenként, nevükön szólította a cselédeket, megkérdezvén őket, hogy kívánnak-e továbbra is maradni, és mi a kívánságuk.

Nekem ilyen kérdést csak égi-Hatalmak tettek fel, amelyre a választ, versekben próbálom megfogalmazni nagyon régen már.

Iskoláimat szülőfalumban, valamint Budapesten a Művészeti Gimnáziumban végeztem, majd az Iparművészeti és a Szegedi Pedagógus Főiskolán, később a Stuttgarter Akadémián folytattam. Ez utóbbit már akkor, amikor az 1956-os népfelkelés után elhagytam az országot. Ez időtől kezdve írok verseket. A Haza és az Anyanyelv végleges elvesztésének féltelme, a tehetetlen düh, a honvágy adta kezembe a tollat; ez némi reményt és türelmet adott a kitartáshoz. Ez jelentette még a képzőművészet terén való működésem mellett az élet értelmét. Rájöttem, hogy a szó élet és kinyilatkoztatás. E nélkül nincs egyéniség, mincs mű. Festményeimet is csak akkor tartom igazán magaménak, ha megnevezhetem őket, és lényüket szavakban megfogalmazhatom. A létem és a kilétem kérdéseit fontolgatva előbb magyar, majd német költők egyengették az utamat, akiknek verseit eredeti nyelven átélnem mindig nagyszerű élmény!

Goethe, Hölderlin, Heine, Brecht és mások szellemi sodrásában már nem csak saját verseim írásához kapok ösztönzést, de versfordításhoz is. Ezzel elérkeztem ama szellemi hazába, ahol Heinét és Hölderlint épp úgy honfitársamnak érezhetem, mint Adyt és Arany Jánost. E szellemi hazában feloldódik a tér és az idő, sőt a nyelvi hovatartozás is elveszti jelentőségét. Így válik lehetségessé, hogy például Arany Jánossal németül, Hölderlinnel pedig magyarul társalgok. A Haza fogalma is kitérül: ázsiai óhaza - szülőhaza - hazánk Európa - örök égi haza! Ez utóbbival viszont már érzékeinkkel fel nem fogható metafizikai kérdéseket feszeget az ember. Ilyesmi is van a verseimben szép számmal!

Backnang, 1992. január 26.

*

János Bella geboren 1935 in Endrőd/Ungarn.

Studium: Kunstgymnasium und Kunstgewerbe Hochschule in Budapest, Pädagogische Hochschule in Szeged, Kunstakademie in Stuttgart.

Tätigkeit: Theatermaler in Stuttgart, Kursleiter und langjähriger künstlerischer Betreuer der Gruppe "Maler der Baracke Backnang", Kunsterzieher an der Schickhardt-Realschule Backnang.

Der vorliegende Gedichtband mit dem Titel "Der Tag des Aufrufs" stellt eine Auswahl der Gedichte János Bella vor, die er nach dem ungarischen Volksaufstand 1956 bis heute in Deutschland schrieb.
Backnang, den 26.1.92.

A borítón: Egyik nézi lenn a Tiszán a fehér habot...

A szólítás napja

(Sz. E.-nének, aki e vershez az ötletet adta.)

“Fiam Jani!” - szólít az ég -
“tele van a húsos fazék,
s kancsó is jó piros borral,
mért ülsz lehorgasztott orral?”

Mi az, miből nincsen elég?
Mit adjon még neked az ég?
Mi ígérne boldogságot?
Legyen három kívánságod!”

“Égi Uraság - te tudod,
ember öli a másikat!
Pusztítja a földet, eget,
teremtmény, teremtményedet!

Kezéből, Uram, ha lehet,
ragadd el a fegyvereket,
s legyen Béke a világon!
Ez az első kívánságom.

A másik, hogy Nemzetemet,
atyai karod védje meg!
S adj jó Kedvet és Bőséget
annak, kit a Balsors tépett!”

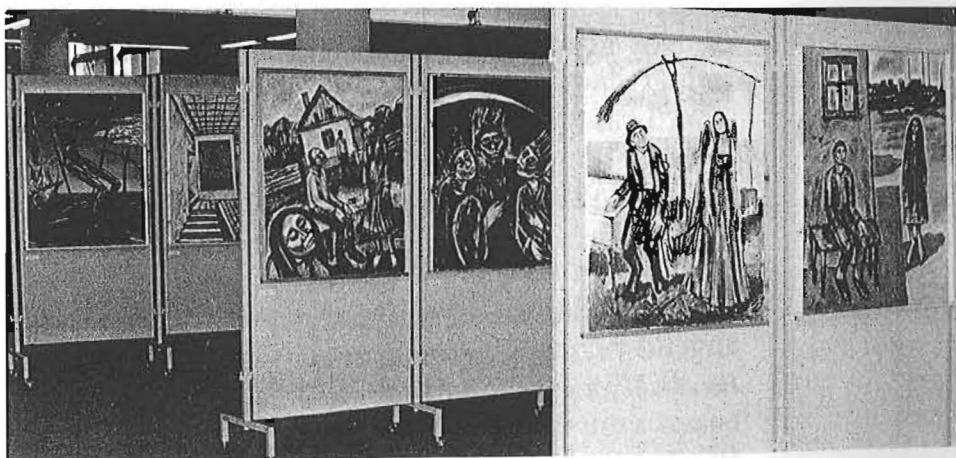

Az Eszterházyi templom belseje

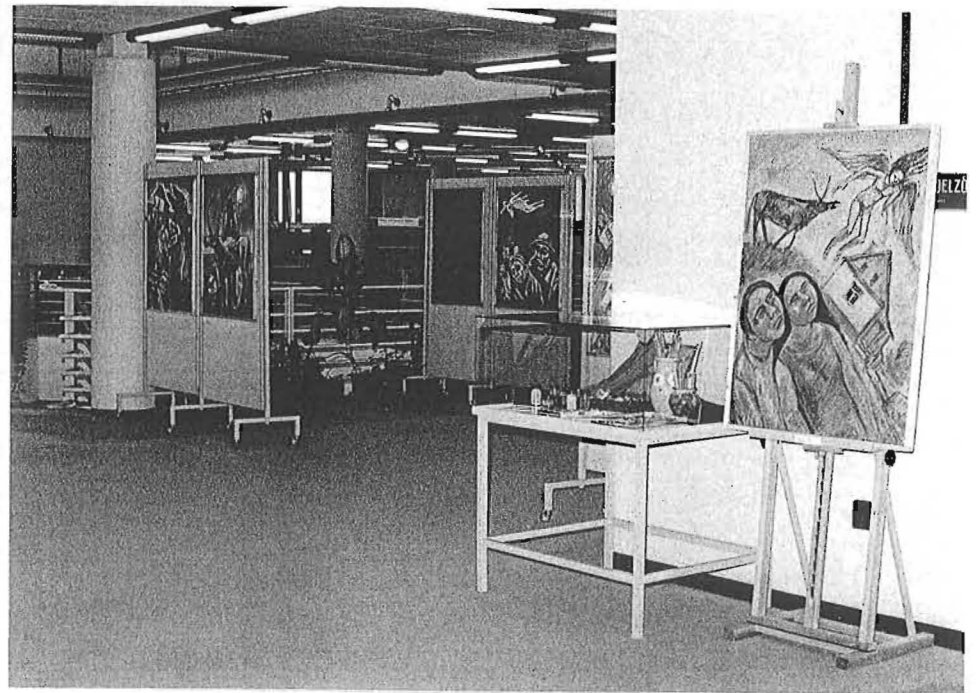
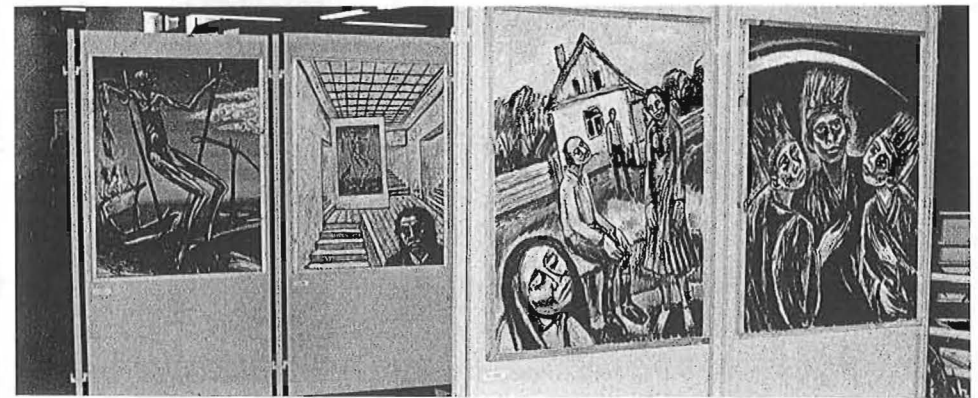
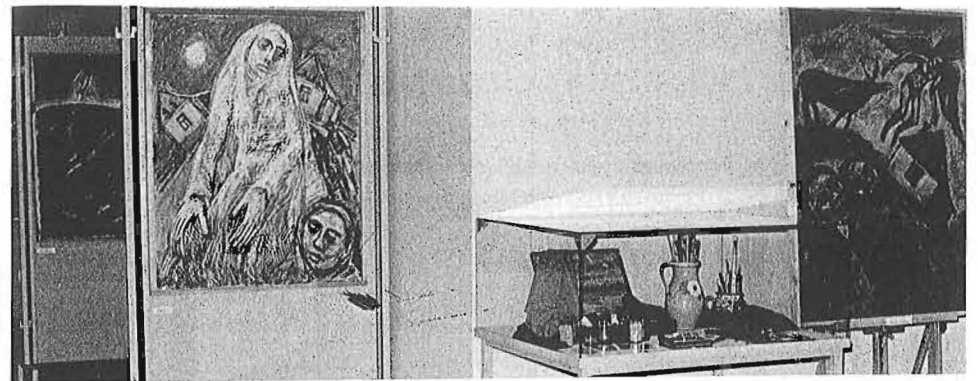
- “Fiam, Jani!” - szólít az ég
“magadnak is kívánj te még
Hiszen te sem viszed sokra
hogyha gondolsz csak másokra’

“Égi Uraság, ha lehet,
engedd, hogy anyanyelvemet
megtarthassam és maradjak
legalább nyelvben magyarnak!”

Minden örömöm, s bánatom
engedd versben elmondanom
Azzal éljek, azzal haljak,
neked azon udvaroljak!”
III. 7.

Kiállítás terem 52 Salgótarjánban

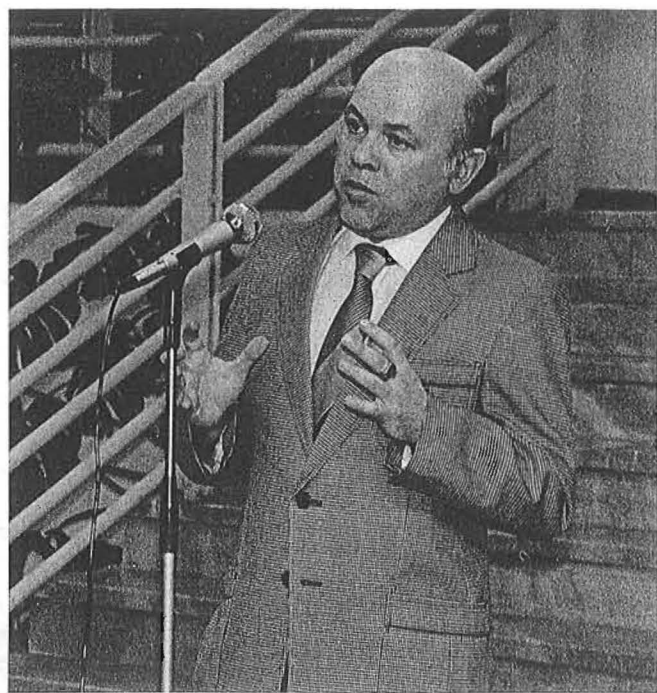
Kiállítás terem, Salgótarján

Bódi Tóth Elemér költő Megnyitó
beszédéből részletek.

Hölgyeim és Uraim, jó napot kívánok!
Én is tisztelettel köszöntöm valamennyiüket.
- Így gondolom, érdemes feltenni a kérdést,
hoggy lehet-e jól érezni magunkat ma, ami-
kor körülöttünk, különösen Kelet-Európa
terseégeiben, valamennyi ember rosszul
érzi magát.

Azt gondolom, hogy reményeségre mégis
van esélyünk mert a politikai szorongat-
tás közepette is, a Kultúra és a Művé-
szet, a humanizmus hordozójaként

tovább viszi az emberiséget, talán
még a 21. századba is, ha ezt meg-
érjükték.

Hölgyeim és Uraim! magunk kö-
zött vagyunk, így gondolom, hogy kü-
lönösebb művészeti-örténeti elemzések-
re itt nincs szükség, csak néhány jel-
zést szeretnék mondani annak indok-
lására, hogy Bella Jánost miért nevesem
én fontos festőnek és költőnek.
... A szülőföld mindig ott van, ahol az
az ember él = Ott van a világ közepe
ahol én állok, Chapell Párizsban
kijelentette, hogy ő mindent a régi
vitebszki szülőháza ablarából lát.
Bella János is a szülőháza ablará-
ból szemléli a világot és az is ter-

mészáros dolog, hogy a világ is beér
abba a kis házába. Tehát ott van a
Szülőföld, az Alföld, Endrőd.

De Bella János nem alföldi festő, hanem,
ő az Alföld festője. . . .

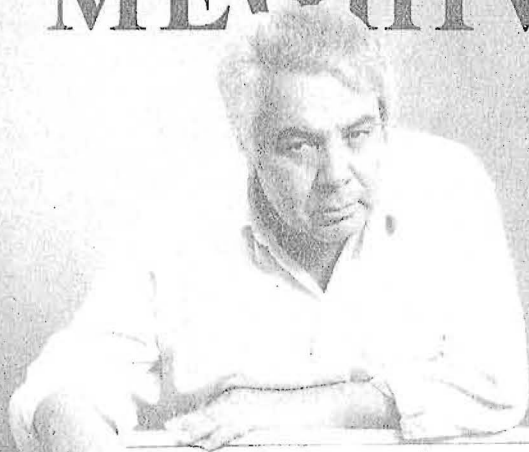
Ez is kelet-európai metafora, amit
most mondok, a mindnyájunk által
közismert = szarvassai változott fiú
esete! Bella János, szarvasként hozza
vissza amit innen elvitt, miközben
a szive fáj és úgy van távol, hogy
ugyanakkor itt marad velünk. A
másik nagy gondolat, hogy ami példá-
ul Gauguinnal Tahiti volt, az ő neki
Endrőd, az ő neki a magyar Alföld!

Költeszetéről ugyanest mondhatom =
Felmutatja a különöst ami emberi egy-
temes a földön. Bella János olyan idő-
ben élő ember, aki időben látja a távol-
ságot, a kicsiben az egyetemeset, mint
a csillagos égre néző! — Mint Bella János
ugyanis mindenkinek el kell indulni
az angyalösvényeken, kinek-kinek a
magyar angyalaival hogy hazasíkjunk
abba a házába, ha máshova nem a
szellemibe, ahol megnyugodva
vállaljuk a Sorsot ami megadott
relánk. Köszönöm türelmüket,
a kiállítást megnyitom.

Az Endrődiek Baráti Körének kiállítottai
ajándékot adnak át nekem és nejemnek.
(a neylonzacskón Endrőd címere)

MEGHÍVO

Endrődi Bella János
A szólítás napja

Értesítjük olvasóinkat, a barátokat és rokonokat, hogy

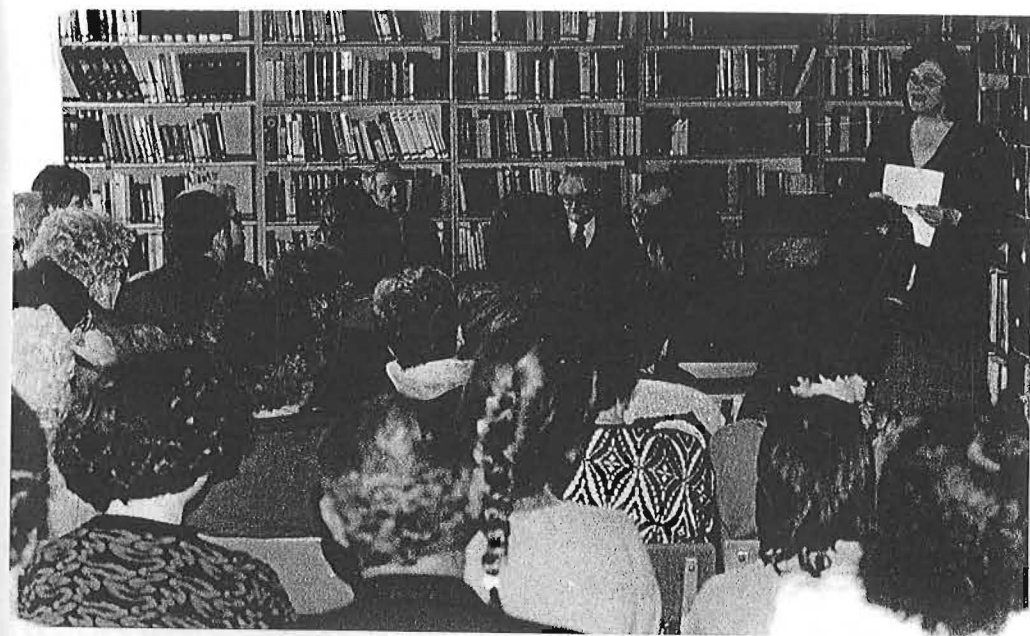
Endrődi Bella János
A szólítás napja
c. verseskötetének bemutatója

1992. március 2-án 16 órakor
Salgótarjánban
a Megyei Könyvtárban,
(Kassai sor 2.)

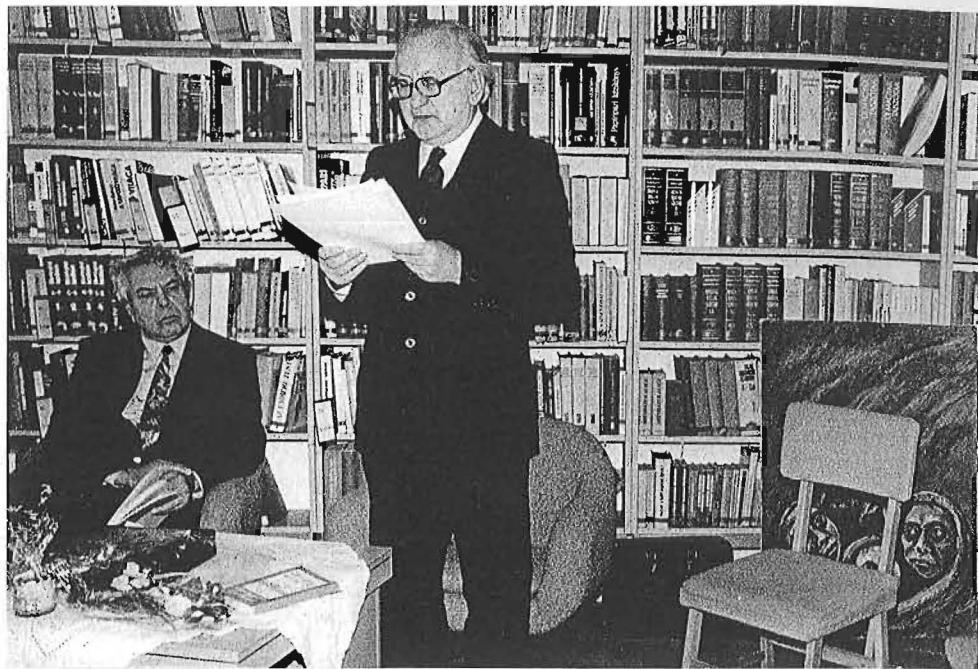
1992. március 3-án 16 órakor
Endrődön
a Városi Könyvtárban lesz.
(Blaha Lujza út 21.)

Minden érdeklődőt szeretettel vár a költő és a rendezők

58

Vendégek a könyvbemutatóon Endrődön

Bella János Ricsei Balázs ismerteti a könyvet.

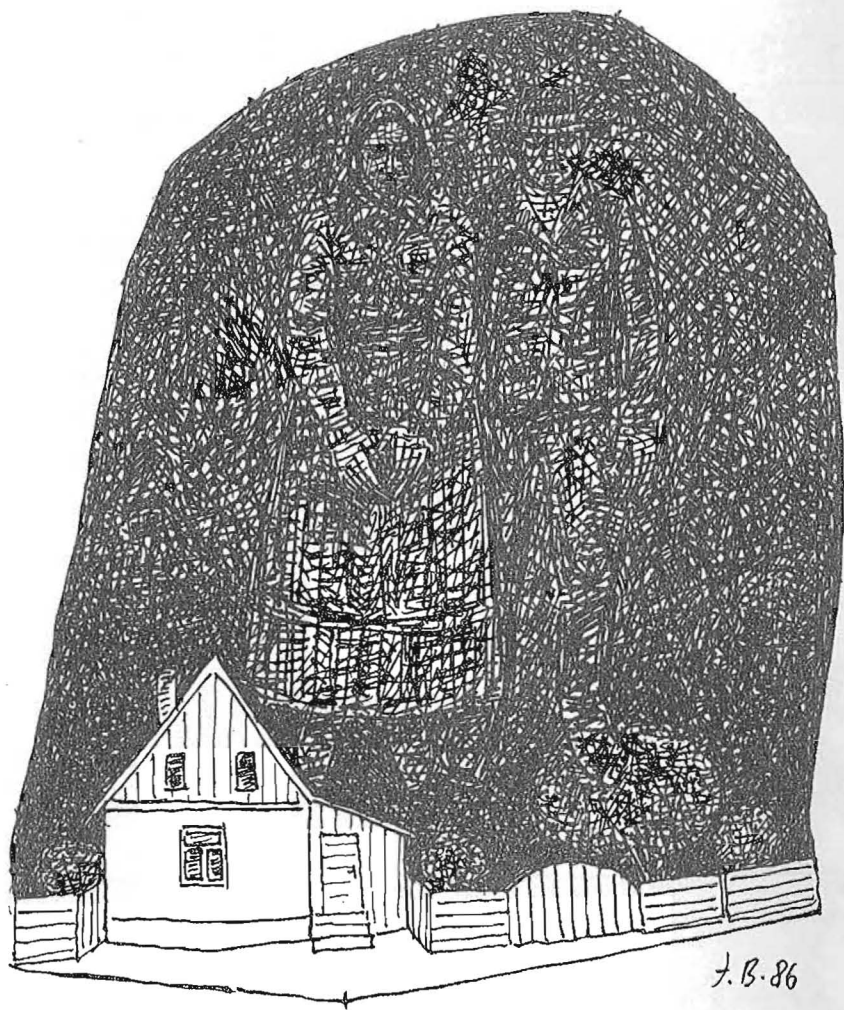

Endrődön

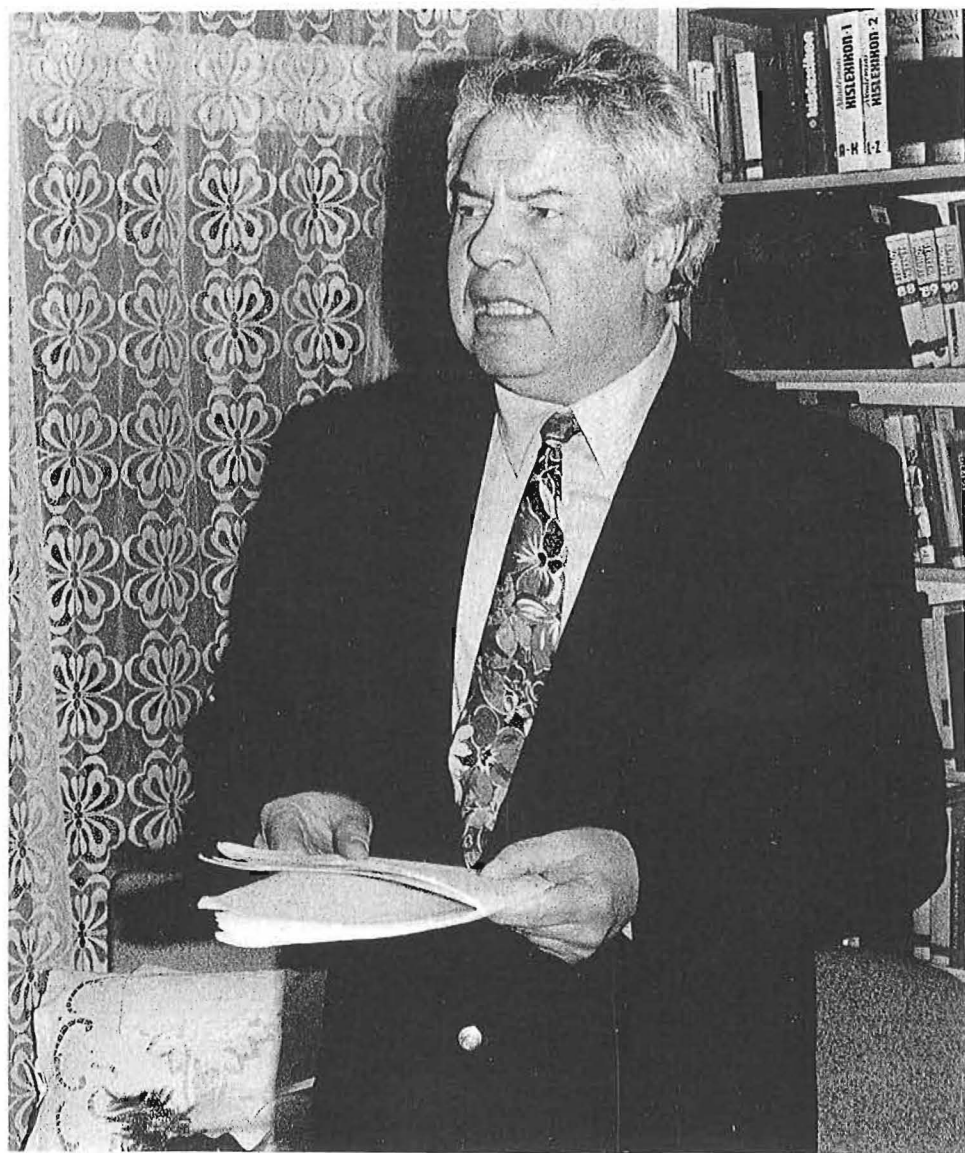
BV Frankó Károly polgármester és Némethi Eszter igazgató

Illusztráció a verseskönyvből

60/1

Endróctön verset olvasor a
Nephez könyvtártemében
1992 ben

ATYAISTEN ISMERŐSEI

- Egy lírai napló elé -

Tradicionális kelet-közép-európai lírai szerepben lép a közönség elé első, egyúttal válogatott verseit tartalmazó könyvével Endrődi Bella János, amelynek jellemzői közé tartozik a költészet társadalmi és erkölcsi cselekvésként való fölfogása, vagyis az értéknormák nem esztétikai követelményekkel együtt történő meghatározása. Kelet-, vagy kelet-közép-európainak kell tehát lenni ahhoz, hogy valaki otthon érezhesse magát ebben a lírai kultúrában. Legalább olyannyira, hogy e tradíció immár hosszabb idő óta tartó gyöngülését is érzékelje a valódi társadalmi cselekvés folyamatos térvesztésével együtt, ami a többi között a költészet közéleti szerepvállalásával kapcsolatban is joggal vet föl súlyos kérdéseket. Mindez azonban nem Endrődi Bella János gondja. Számára nem a líratípus megválasztása a kérdés, hanem annak a determináltságélménynek a kifejezése, amely személyes sorsából következik, ugyanis 1956 után még fiatalon Németországba távozott, ahol ma is egy Stuttgart melletti városkában él képzőművészként, tanárként. Csak legutóbb nyílt lehetősége arra, hogy festményeivel, grafikáival Magyarországon is bemutatkozhasson, most pedig lírai naplóját ajánlhatom az érdeklődő olvasó figyelmébe. Mindenekelőtt azokéba, akik a jelen indulati zavarodottsága közepette is tisztelik a személyiség önmeghatározáshoz való jogát, és hisznek az érzelmek megszenvedettségének tisztító erejében, és nemcsak a képi logikára, a verstechnikára figyelnek, hanem magában az anyanyelvben virtuális hazára ta-

láló emberre. Hiszen sajnós a mai Kelet-Közép-Európában is változatlanul időszerű Endrődi Bella János megállapítása: "Egyszerűbb mint hinnéd, hontalanná válni...". Akinek pedig kultúrájához tartozik a Halotti beszéd és hét évszázad magyar költészete, benne Balassi Bálinttal, különböző korok bujdosó énekeivel, népdalaival, népénekeivel és balladáival, Juhász Gyulával és Ady Endrével, "ráadásul" elolvasta Márai Sándor ugyancsak nemrég hazatért Halotti beszédét, értheti, milyen hatalmas terei nyíltak századokon át napjainkig a nyelv- és kultúravészítésnek, a lélekvesztésnek.

Endrődi Bella János kötetének trásait tehát sok forrás élteti. Ide tartoznak a társ-művészetek is. Például festményei, grafikái szintén legalább annyira líraiak, irodalmiak, mint amennyire versei képtiek. Lírai érzékenysége különösen a békési gyerekkor, a friss hontalanság, a szerelem, a szegényparaszti hagyományok és indulatok, a meditatív emlékképek megfogalmazásában mutatkozik meg. Az alföldi táj és ember, a tárgyak és szokások sora, a gyakorta drámai sorshelyzet emberi hitellességgel szól hozzánk e hagyományos technikával írt versekből. Maga a szülőfalu, ezüstös glóriával, gyarapodó sírhalmával. És maga a visszafordíthatatlan idő, amíg csak hozzánk nem lép az Isten, s "Mehetünk..." - mondja szórakozottan, mert hiszen emberek vagyunk, öröme és nyomorúságra egyaránt érettek, vagy éretlenek, mint a holtan fekvő, kítátott száju Hegedüs bácsi a gyerekkorból, vagy Hölderlin és Heine a férfikorból. Atyais-ten ismerősei. Alltítolag.

Bódi Tóth Elemér

60/2

Versteigerung zugunsten behinderter Kinder

Maler der Baracke hatten schönen Erfolg

60/3

Eine Gruppe von Hobbymalern in der Baracke der Schillerschule in Backnang versteigerte Bilder aller Art aus eigener Produktion zugunsten behinderter Kinder. Initiator der guten Tat war die Gruppe der Maler der Baracke unter Leitung ihres Lehrers Janos Bella. Geboren wurde die Idee im Anschluß an eine über Erwarten erfolgreiche Ausstellung der Hobbykünstler am 4. Dezember 1976 in Backnang. Es wurde beschlossen, einige eigene Werke kostenlos für eine Versteigerung zur Verfügung zu stellen und den Erlös für einen guten Zweck zu spenden.

Angeregt durch das tragische Schicksal eines Mitgliedes der Gruppe wurde als Empfänger der Spende der Freundeskreis für Behinderte im Raum Winnenden ausgewählt. Der Freundeskreis ist ein loser Zusammenschluß von Eltern Behindertener unter der Schirmherrschaft auf ökumenischer Ebene zusammenarbeitender Kirchengemeinden von Winnenden und Leutenbach, die durch ihre erfolgrei-

chen Aktivitäten in der Behindertenarbeit weit über die Grenzen von Winnenden hinaus an die Öffentlichkeit getreten sind, von keiner staatlichen Seite finanziell unterstützt werden und sich nur durch Spenden am Leben erhalten.

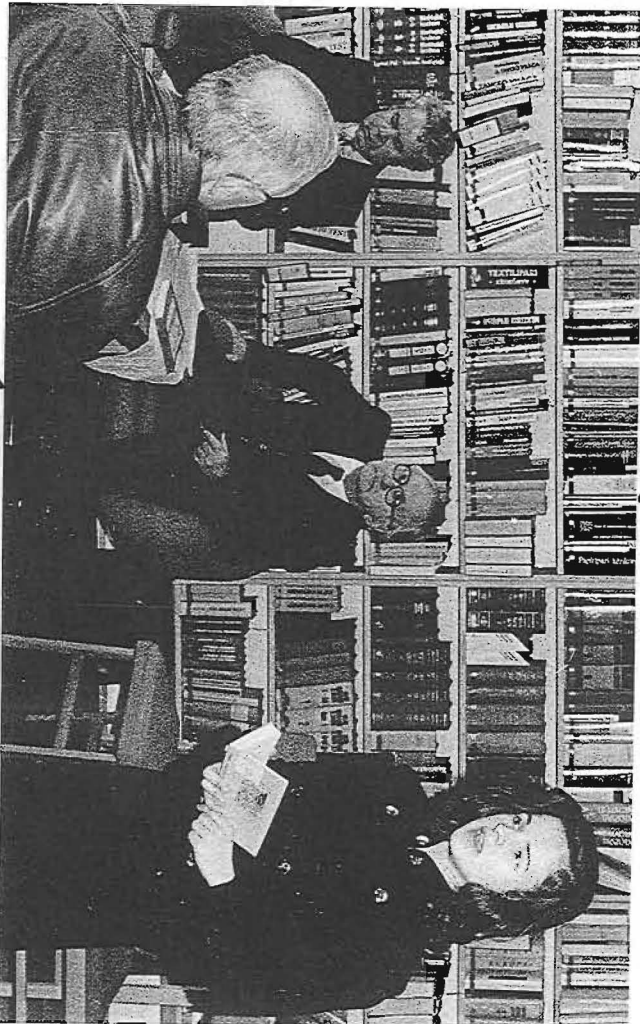
Die Versteigerung begann vor einem recht zahlreich erschienenen sachverständigen Publikum mit einleitenden Worten von Günther Horschitz, der noch einmal den Zweck der Versteigerung erläuterte und u. a. die anwesenden Vertreter des Freundeskreises begrüßte. Fachschulrat Erich Elsässer als Vertreter des Freundeskreises dankte für die Einladung und vermittelte den Anwesenden einen kurzen Überblick über die Arbeit des Freundeskreises und die teilweise unlösbaren Probleme, mit denen Familien Behindertener tag-täglich konfrontiert werden.

Sodann eröffnete Bernd Hanel die Auktion, Mindestgebot für jedes Bild betrug 20,— DM, ein Betrag, der weder die Materialkosten für Leinwand und Farben, noch die

unzähligen Arbeitsstunden, die aufgewendet worden waren, deckte. Die ersten Bilder gingen recht zögernd weg, dann tauten die Bieter aber zusehends auf und es entwickelten sich spannende Duelle, bis das eine oder andere Bild an den Mann oder die Frau kam.

Höhepunkt der Veranstaltung war zweifellos die Versteigerung der von Janos Bella gestifteten Bilder. Innerhalb weniger Minuten wurden die Meisterwerke dem Auktionator für hohe Beträge aus der Hand gerissen. Nach etwa zwei Stunden hatten die rund fünfzig Bilder ihren Besitzer gewechselt und die Maler der Baracke konnten dem Freundeskreis den stolzen Betrag von 2100 DM überreichen.

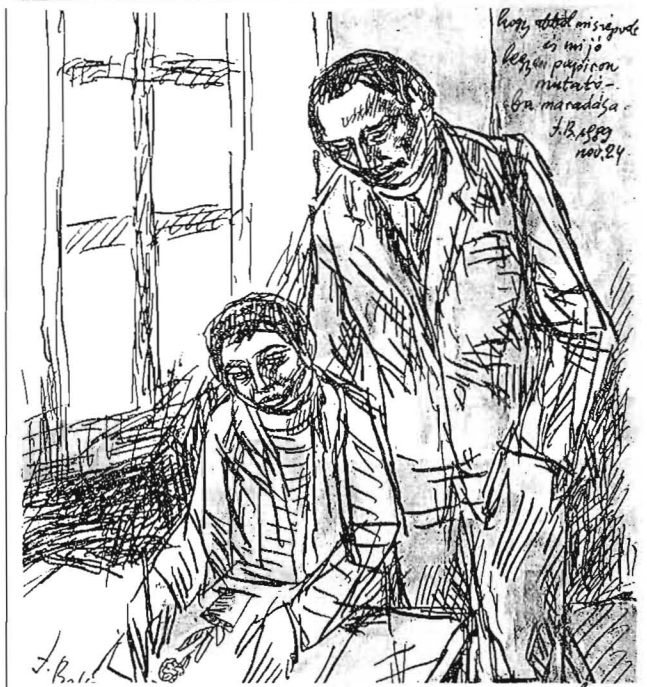
Daß dieser spontanen Aktion ein solcher Erfolg beschieden sein würde, hatte niemand der Beteiligten in seinen kühnsten Träumen erwartet. Dankbar dafür waren die Eltern der etwa achtzig behinderten Kinder. Dieses Beispiel echter Nächstenliebe empfiehlt sich zur baldigen Nachahmung.

Ancsei Balázs
Egy diákjelölt
Keresztmóni szavazól

Eredmény Polányi Éva tanárasszony
Keresztmóni szavazól

Legy. által megírtak
 és mi jó
 képen papíron
 mutatva
 -on maradtak
 J. Balogh
 nov. 84

A virágcsokor
 megköszönése

A mester és tanítványa (Bella János rajza)

Hábil a fohnál: Saruzi Mihály, Dr. Szabó Ferenc,
és Jolika Mészáros (iposztó)

64

Verseimből olvastok

Johannes, Nejem: Vándor, Bella János

1992

Bátyeim:
Tóni,
József,
Imre

A Zilahy György Művészbarátok Köre
és a Városi Művelődési Ház Tokaj
szeretettel meghívja Önt
és kedves családját

BELLA JÁNOS

festőművész

és

MÉSZÁROS GÁBOR

kerámikus

KÖZÖS KIÁLLÍTÁSÁRA

A Tokaji Galériába

1991. július 27-én 15 órára

Megnyitja:

Közreműködik: GUTHY ÉVA (énekes)
NAGY CSABA
(tárogató művész)

MEGHÍVÓ *66*

Szabó Ernő, egykori Endrődi Rajztanár úr
Megnyitó beszédet mond 1991

Osztálytársak a Művészeti Gimnáziumból

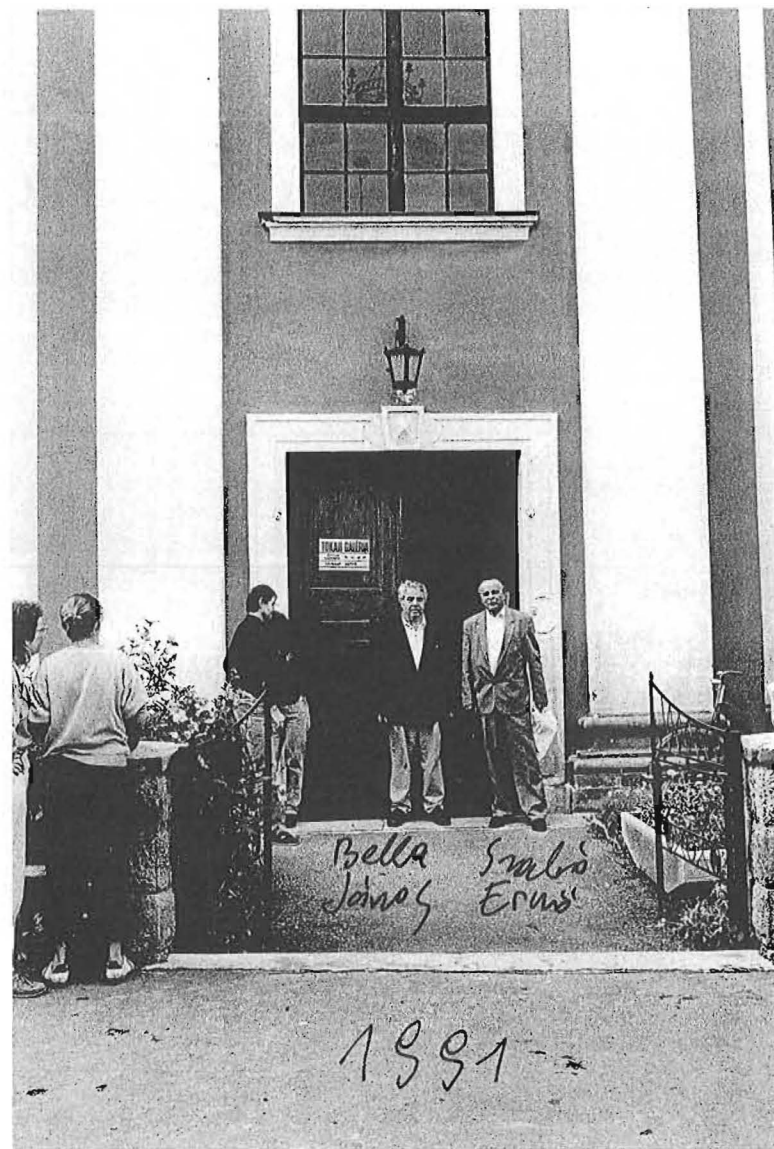
Guthy Éva évvelésnö

Nagy Csaba ⁶⁸ tárogatóművész a Tokaji Megnyitón

Templom galéria 1991

A Tokaji Templomgaléria
bejárata előtt Szabó Ernő
egykori Endrődi rajztanárral

A MISKOLC VÁROSI KÖNYVTÁR
TISZTELETTEL MEGHÍVJA

BELLA JÁNOS
KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA

1991. MÁJUS 16-ÁN 17 ÓRÁRA
A JÓZSEF ATTILA KÖNYVTÁR
KIÁLLÍTÓTERMÉBE
(MISKOLC, SZENTPÉTERI KAPU 95.)

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
BÓDI TÓTH ELEMÉR
KÖLTŐ

KÖZREMŰKÖDIK
GUTHY ÉVA
ÉNEKMŰVÉSZ

Miskolci Megyei Könyvtár

1991

Gutny Éva énekesnő 1991
Miskolc

J. A. Miskolci kiállításom megnyitása

Bella János

Zur Eröffnung
der Ausstellung von
János Bella

im »Palmengarten Deininger«,
Mainhardt-Ziegelbronn,
am Freitag, den 20.11.1992
um 19.30 Uhr
sind Sie und Ihre Freunde
herzlich eingeladen.

Einführung: Erhard Jahnke
Begrüßung und Eröffnung:
Heinz Deininger

herzlichst
J. Bella

Pálmakert
Kiállításom
1992ben

WA Keller, Backnang

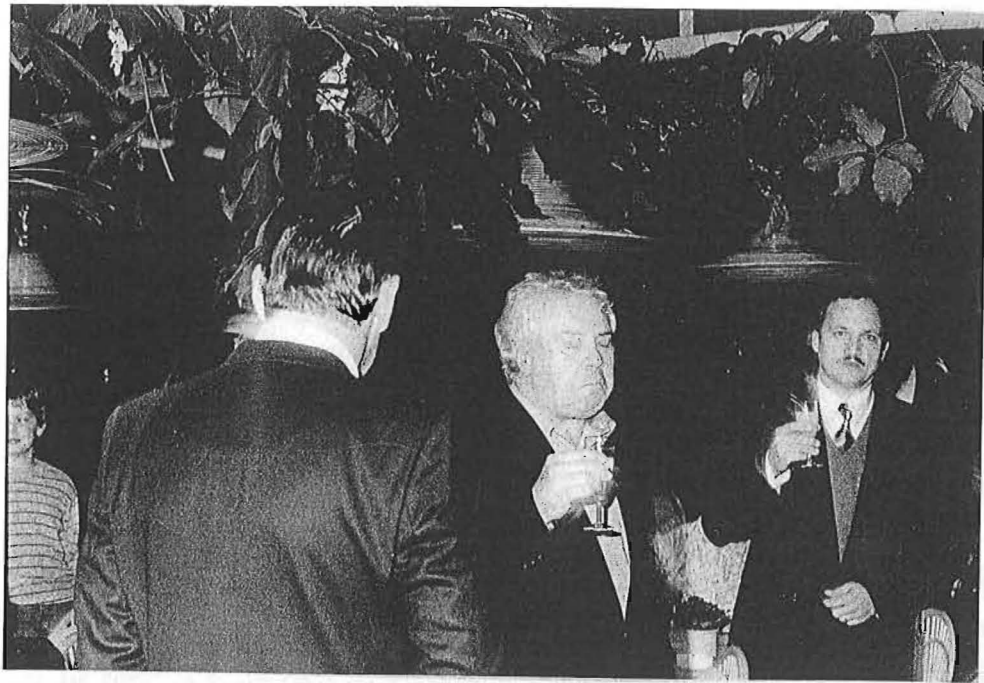
Erhard Jahnke Megnyitó beszéde a
Pálmakerti Kiállításom Megnyitóján 1999

1992

76 részlet a Pálmakerti Kiállítás
Terveiből

Pälmabersti Kiällitöiden 1892

78

JÁNOS BELLA

Neue
Gemälde
und
Grafiken

1991 Nov.

A polgármester köszöntő beszéde (A. Deuschle)

R17

Dr. Drautz úr meeművészeti rendezője

80

1991 Nov.

Bella János tárlatvezetése a Kiállítóson
1991 Nov.

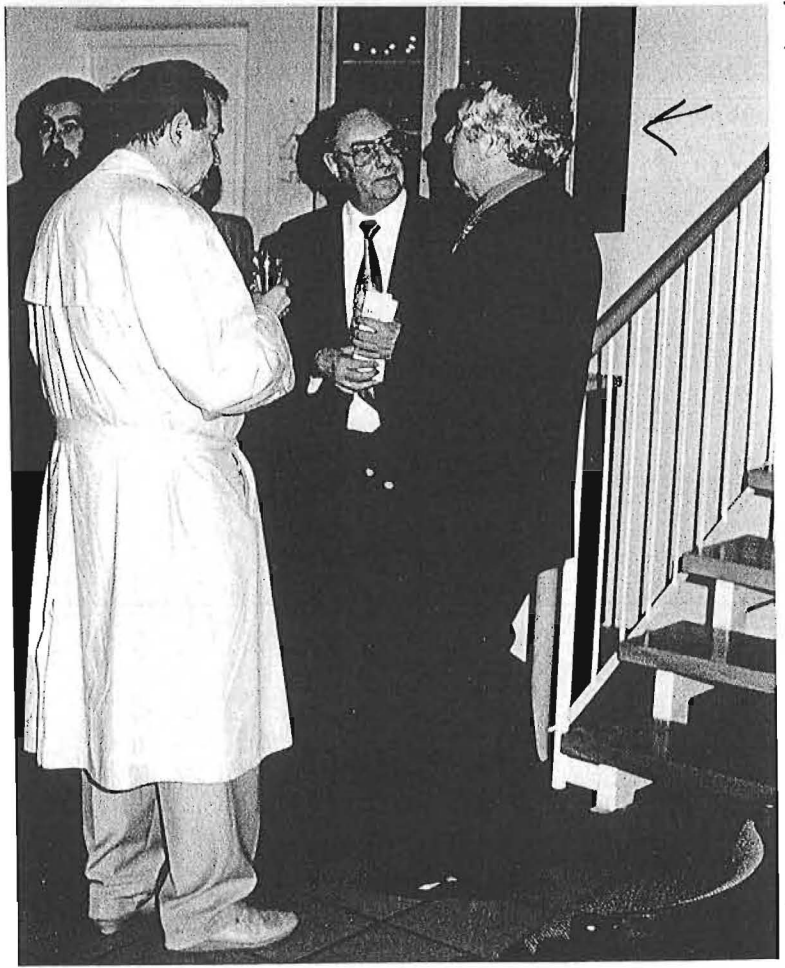

Janda Csinyom, Renata Schaal
kislátás nézem =
Janduska
Kiállítás Weissach - bar

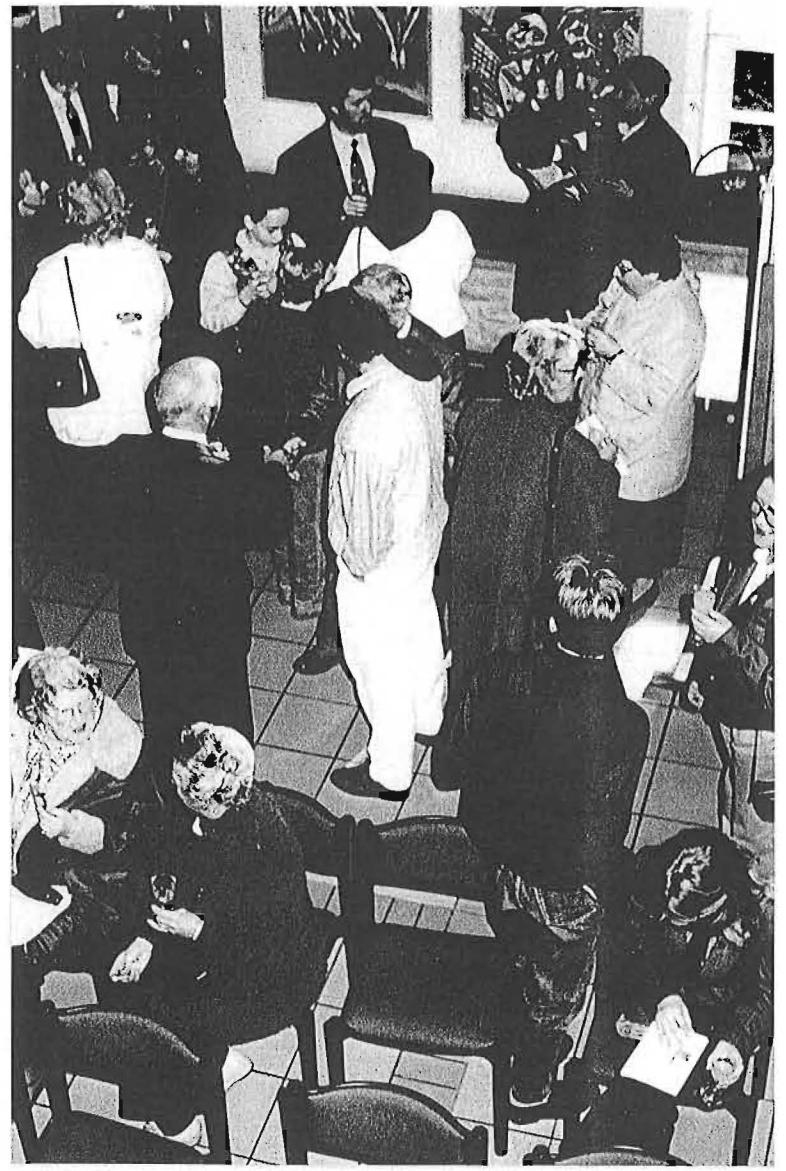
132

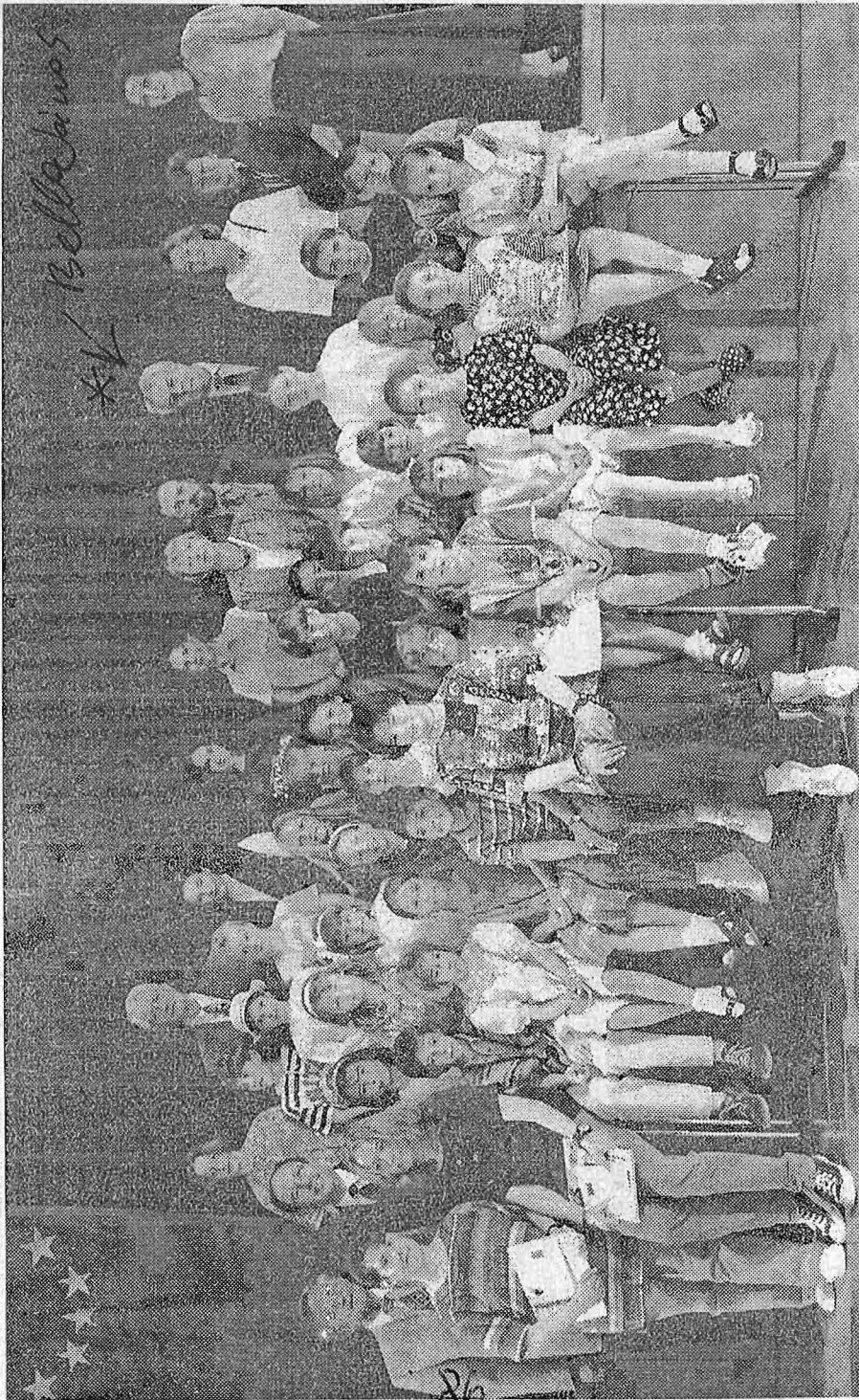
tárlátve-
zetés.

84

Kiállításom Weissach-ban
1991 NOV.

Junge Europäer auf der Bühne: Im Rahmen des 42. Europäischen Wettbewerbs erfolgreiche Schüler.

Foto: mm

A rajzverseny győztesei és tanáraik

Ein riesiges Gemälde entstand in dieser Woche in der Schickhardt-Realschule. Janos Bella (rechts) leitete die kleinen Künstler aus mehreren Ländern an.

Erlebnisse in der Stadt

Schülergemälde sind in der Volksbank ausgestellt

BACKNANG. Kinder und Jugendliche aus fünf Nationen gingen diese Woche gemeinsam in die Schule. Abwechslung in den Schul-Alltag brachten zahlreiche Projekte, an denen sich Finnen, Franzosen, Engländer, Ungarn und Deutsche beteiligten. Eines davon ging in der Schickhardt-Realschule über die Bühne: Janos Bella gab den Schülern Tips in Sachen Kunst. Diese setzten malerisch um, was sie in den vergangenen Tagen in Backnang erlebt hatten. Dabei entstand unter anderem ein riesiges Gemälde auf Leinwand.

Schulleiter Giselher Gruber lobte den Eifer, mit dem die kleinen Künstler bei der

Sache waren. Sie seien so engagiert gewesen, daß man sie stets um die Mittagszeit habe „heimtreiben“ müssen. Zwei Lehrer wurden eine Woche lang eigens für die Projekte freigestellt, die an der Schule abließen. Vorurteilsfrei zusammenzuarbeiten und sich auf diese Weise gegenseitig kennenzulernen bringe viel mehr als jede Sight-Seeing-Tour, meinte Gruber.

Gestern nachmittag gab's dann sogar eine richtige Vernissage in der Volksbank in der Schillerstraße. Wer einmal ganz besondere Bilder der Stadt Backnang und der hier lebenden Menschen sehen will, hat dazu noch bis 8. April Gelegenheit. ik

*A vezetése alatt nagy sokaság részvételével
ország tanszékeinél részt vettek*

Éneklő halottak magnószalagról... Endrődi Bella János hazatérései

Nemrégiben író-olvasó találkozóval egybekötött könyvbemutatót tartottak Gyomaendrődön, a Blaha úti városi könyvtárban. A helybéli születésű költő, festő, tanár *Bella János A szólítás napja* című verseskötetét ajánlották ily módon a nagydíjnyertesnek. Az esemény hírértéke mindössze ennyi, de sok más is történt még azon az estébe nyúló délutánon.

Elhangzott például – többek között – Bella János egy verse Csontváryról. A művész magányossága, a körülötte lévő közöny kínzó példája *A vernisszage*.

– *Csontváry a fel nem ismertség netovábbja. Ilyesminek nem lenne szabad*

az elmúlt harmincöt év termései.

– *Amióta elhagytam Magyarországot, írok, festek. Az alkotás a pillanat ajándéka. Nem lehet parancsra írni. De ha jön az ihlet, jól meg kell fogódzkodnia az embernek. Volt úgy, hogy az utcán jutottak eszembe egymás után a sorok. Írtam én már verset zsebkezdőre, falevéltre. Egyszer, séta közben egy kislánytól kértem ceruzát. Adtam neki érte ötven pfenniget. Másnap is találkoztunk, s már jött hozzámm és nyújtotta a ceruzát. Nagy teher az alkotás, de amikor egy új mű megszületik, az gyönyörű – mondotta erről. – Amikor fordítok,*

a német klasszikusokat úgy kezelem, mint a barátaimat, akikkel éjszakai beszélget az ember, és egyszer csak rá tudja venni őket, hogy magyarul is megszólaljanak.

Bella János 1956-ban, 21 évesen ment el Németországba. Évekig nem jöhetett haza, de amikor ez végre lehetőségessé vált, idős embereket látogatott meg, hogy magnóra vegye hangjukat, melyet aztán magával vitt új hazájába. Nemsokára népdalokkal teli, balladisztikus sűrűségű rajzokkal illusztrált füzetecskéket küldött vissza. Az *Endrődiek énekelnek* című

többkötetes munka a helyi tájházban is megtalálható.

– *Mindig napfelkelte előtt dolgoztam egy-egy órát – mesélte. – Mágikus hangulat kerekedett, amikor olyan messze, sok ezer kilométerre az otthontól, hallottam az öregeket énekelni. Olyat is, aki azóta már meg is halt.*

Ha rajztanári munkája engedte, Backnangból hazalátogat. Tavaly barátai kiállítás rendeztek festményeiből Salgótarjánban, a katalógusba néhány versét is fölvtették. Ez adta az ötletet, hogy kötetet jelentessenek meg tőle. Így született a rajzokkal is kiegészített mű. A folyóiratokban

megtörténnie – idézte föl kicsit később a művét a szerző. – Itt alkotott közöttünk egy ember, és meg kellett hálnia ahhoz, hogy valamennyire elismerjék. Aki bele tudja élni magát az ő rettentő életébe, megdöbben az isteni sugallaton, melyben része volt.

S hogy miért épp ez a vers, amit először idézünk? Mert a megverselt vernisszage hangulata annyira nem emlékeztetett arra, amit a szerzővel együtt átéltünk. Zsúfolásig megtelt az endrődi könyvtár ezen a hétköznap délutánon. Ismerősök, ismeretlenek, rég nem látott barátok, rokonok köszöntötték – mintegy százötvenen – a vendéget.

A kék színű kötetben lévő válogatott versek, rajzok

Endrődi Bella János

Vigyázzatok rám,
csillagok!

*Hazámban német turistaként
töltök két évből két hetet.
Mióta így és meddig még?
Nem számolom az éveket.*

*Habár a német föld megért,
kenyeret ad, s majd eltemet,
de amíg élek vert aranyként
örzöm az anyanyelvemet!*

*Mert örülni és verset írni
és sírni is csak ezen tudok.
Csak anyám nyelvén tudom leírni:
Vigyázzatok rám, csillagok!*

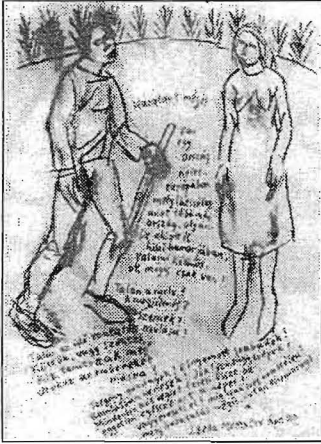
megjelent darabok, a felolvasóesteken elhangzott alkotások után – igaz, csak néhány száz példányban – az első, igazi hazai bemutatók.

Ezen már neve is így szerepel: *Endrődi Bella János*. Ez volna az igazi hazatalálás? Valószínűleg, hiszen fizikai értelemben ezt csak néhány órára vagy napra teheti meg.

– *Egyszer csak eléri az ember, hogy nincs hatalma fölötte az időnek – vallotta. – Már nem úgy méri a boldogságot, hogy mennyi ideig tartott, hanem azért mond köszönetet, hogy egyáltalán része volt benne. Amikor hazajövök – akármilyen rövid időre is –, mindig úgy érzem, hogy ez az örökkévalósággal ér fel... Kiss Katalin*

„Még az ujjam mozdulása is magyar...”

Portré Bella János festőről

Szabadkozok, idő kell, míg rááll a nyelve a magyarra. Mi pedig egyfolytában csodáljuk, milyen szépen, ízesen ejti a szavakat. Gyermekkoráról mesél, a Toronyi utcáról, ahol hetedmagával nevelkedett. „Az első négy osztályt a mirhói iskolába jártam. Mi, a mirhói gyerekek állandó háborúságban álltunk a szarvasi társainkkal.” Aztán mesél rajongásig szeretett édesanyjáról, s az édesapjáról, aki büszkén művelte és később több gyermekének is átadta a náluk már-már családi tradíciónak számító mesterséget, a csizmadiaságot.

„Hogy szívesen rajzoltam-e az iskolában? Bevallom, nem szerettem a rajzórákat egészen 13 éves koromig.”

Az általános iskola utolsó évében Szabó Ernő személyében fiatal rajztanárt kaptak. Az új tanár mellőzte a polgári rajzoktatás kötöttségeit és gyorsan megszerette tanítványát a nebulókkal. A nyolcadikosok közt rögtön felfigyelt egy „tűszemű” gyerekre, aki szinte itta a szavait az óráin. Mikor a végzősök továbbtanulására került a sor, minden erejével azon volt, hogy a fiú tanítatásához megszerezze a szülők beleegyezését. Az anyai szív enyhült meg hamarabb, s őstől a mirhói gyerekek a Székesfehérvári

Iparrajz Iskola és Szépművészeti Líceum diákja lett.

„Az ott szerzett tudás, a hazai és külföldi tanuló társak, s a magukkal hozott kultúra sokszínűsége meghatározó élménye lett későbbi pályámnak” – idézi a líceiumi éveket.

1956 őszén, 21 évesen hagyja el az országot, s a karácsonyt már Németországban tölti. A Stuttgarter Képzőművészeti Akadémián tanul, majd 10 évig a Stuttgarter Opera színházi festője. Innen kerül tanári állásba, s mai napig művészeti nevelőként dolgozik. Családjával egy Stuttgart környéki kisvárosban, Backnangban telepedik le, ugyanitt alapít Képzőművészeti Szabadiskolát.

Rengeteg vers és műfordítás, két kiadott verseskötet, több kiállítóteremre való festmény, grafika. Ez eddigi pályájának gazdag termése. Idehaza már számos alkalommal bemutatkozott, szülőföldjén, Endrődön ez a harmadik kiállítása.

– Művész úr! A most bemutatott anyag jó része verses grafika. Hogyan választotta ezt a ritka kifejezőmódot?

– Ez egy régi történet. 12–13 éve, az endrődi Tájházban akadt kezembe Újházi

Miklós főként Endrődi Halotti Búcsúztatók c. könyve. A búcsúztatók szövege mellett dallamleírást is találtam. Megmutattam ezeket egy énektanár kollégámnak, aki orgonán lejátszotta valamennyit. Ahogy hallgattam a játékát, egyszerre ismerősnek tűntek az orgonahangok. Emlékeim közt kutatva rájöttem, kisgyermekként, édesanyám mellett, a templomban ivódtak belém ezek a dallamok. Az első illusztrációimat az Újházi-kötet búcsúztatói ihlették. Később már saját verseimet is megrajzoltam.

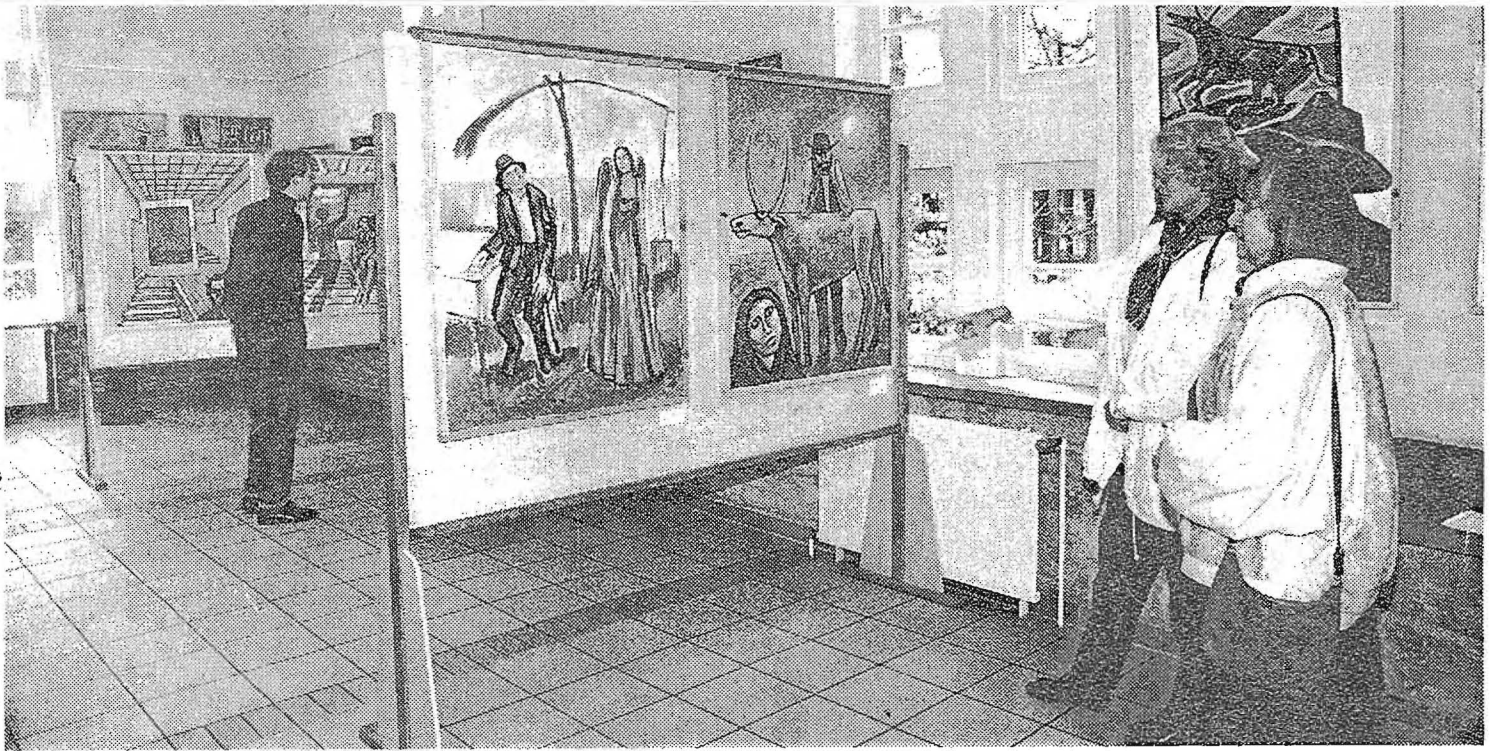
– Sok verse, grafikája arról árulkodik, hogy még ma is erősen kötődik ehhez a vidékhez...

– A Mirhó, az itt eltöltött gyermekkorom... ez a fundamentum, amire később építkeztem. Én a szülőföldemről egy olyan hatalmas vagyont vittem magammal, amiből még ma is táplálkozom. Ez az örökség egy hazát varázsoló köröm idegenben. A mirhói emberektől tanultam meg azt is: ne csak testi igényünk legyen, hanem lelki is. A gyertyának is fontos, hogy mielőtt elég, egy sötét teret bevilágítson. Tudom, én is elégek egyszer, de amíg élek, világítani akarok.

Cs. R.

Schreckliche Ereignisse sind ein immer wiederkehrendes Thema in János Bellas Werken. Dem Betrachter begegnen auch ständig Symbole wie der Engel.
Foto: ths

Der Mensch im Mittelpunkt: Der Künstler János Bella wirft in seinen Gemälden Sinnfragen auf.

Fotos: mm

Nachdenken über Existentielles

1991

János Bella zeigt in seiner Ausstellung im Bürgerhaus viele Seiten seines Könnens

WEISSACH IM TAL. Ein Mann und eine Frau. Die Körper dicht beisammen, die Köpfe voneinander abgeneigt. Dahinter nichts als Hochhäuser, die auf das Paar zu fallen drohen. Dieses Bild hat János Bella, der im Bürgerhaus Unterweissach seine Werke ausstellt, den Titel „Großstadtbewohner“ gegeben. Trotz körperlicher Nähe geistige Distanz. Gefangene in einer Stadtlandschaft. Unbehagen in einem nicht menschenfreundlichen Ambiente. Das mit kräftigen Farben gemalte Bild läßt viele Interpretationen zu, die auch alle gleichzeitig gelten können.

Wie die „Großstadtbewohner“ fordern auch die anderen Bilder des Kunstmalers zur Reflexion über Sinnfragen, über Existentielles heraus. Sie werfen Fragen auf, die oft lieber verdrängt werden. Die Antworten lassen sich indessen nicht bei jedem Bild so schnell finden. Wer sich ernsthaft mit den Werken des in Ungarn geborenen Künstlers beschäftigen will, muß bereit sein, in der eigenen Biographie nachzusehen.

Chirico-ähnlichen Vision einer Piazza d'Italia.

Neben eigenem Erleben bezieht Bella seine Quellen beispielsweise aus der Literatur. Neuarding läßt er sich durch Gedichte Hölderlins inspirieren, auf die er im Titel des jeweiligen Werkes direkt hinweist. Wer sich allerdings mit dem schwäbischen Dichter nicht intensiv befaßt hat und dessen Verse nicht kennt, findet nur schwer Zugang zu den dazugehörigen Bildern. Hilfreich bei der Interpretation der Werke ist jedoch der Katalog, der eigens zu der Ausstellung erschienen ist und in dem einige (auch eigene) Gedichte abgedruckt sind, die der Ausgangspunkt bestimmter Gemälde waren. Bella hat im übrigen nicht nur bei Hölderlin nachgeblättert, sondern ist etwa auch bei Brecht, Baudelaire und Goethe fündig geworden.

Bellas Vergangenheit als Theatermaler bei den Württembergischen Staatstheatern Stuttgart spiegelt sich in seinem Oeuvre wider. Durch die großzügige (zuweilen wilde) Pinselführung wird manchen Werken eine geradezu sprühende Dynamik verliehen.

Und dann das Gegenteil. Große, ruhige Flächen. Ein Motiv aus der fernen ungarischen Heimat, die für einen Mann und eine Frau nur als Bild an der Wand greifbar ist. Ein Bild im Bild.

Bella, der unter anderem bei Professor Henninger an der Kunstakademie Stuttgart studiert hat, zeigt viele Seiten seines Könnens. „Es gibt nichts widersprüchlicheres als ihn (den Menschen, d. R.); doch gerade dieser Widerspruch drängt mich, die Gegensätze in Einklang zu bringen, im Chaos Gleichgewicht, Harmonie zu schaffen – ob und wieweit hier meine Bemühung gegenständlich oder abstrakt ist, kann nicht mehr von Bedeutung sein“, sagte Bella einmal selbst.

Fast eine Premiere

Erst vor wenigen Monaten wurden seine Werke mit großem Erfolg in Ungarn ausgestellt, ließ Bürgermeister Rainer Deuschle bei der Eröffnung der Ausstellung wissen, die von der Gemeinde Weissach im Tal und dem Kulturkreis Bildungszentrum Weissacher Tal veranstaltet wird. Neue seien zwischenzeitlich entstanden, die nun erstmals der Öffentlichkeit präsentiert werden. Es gibt also einiges zu entdecken. Wer sich dabei helfen lassen will, kann an der Führung des Künstlers durch seine Ausstellung am Mittwoch, 20. November, um 16 Uhr, teilnehmen. Zu sehen sind die Werke noch bis 1. Dezember. Die Öffnungszeiten: sonntags und feiertags von 11 bis 17 Uhr, samstags von 14 bis 17 Uhr und donnerstags von 16 bis 18 Uhr.

Ingrid Knack

Schwermut und Sehnsucht

Es ist nämlich der Mensch, den Bella stets im Blick hat. Seine Gestalten haben keine fröhlichen Gesichter. Vielmehr liegt Schwermut, Traurigkeit, Sehnsucht oder Melancholie in ihren Zügen: das Leben hat deutliche Spuren hinterlassen. Werner Drautz, erster Vorsitzender der Maler der Baracke, bei der Vernissage: „Der Mensch und damit die Probleme der Menschen, ihr Leben in Würde zu gestalten, stehen im Mittelpunkt des künstlerischen Werkes von János Bella. Die von ihm benutzten Bildelemente wie Engel, Madonna, Frau, Paar, alt und jung, Haus, Stier, Brunnen, wollen dies symbolhaft vermitteln. Die Wurzeln der Kunst Bellas liegen im Symbolismus und in der metaphysischen Kunst eines Giorgio de Chirico.“ Letzteres wird offenkundig in dem Gemälde „Verwitwete Braut“ mit einer

„An die Parzen“: ein Bella-Gemälde.

Handwritten notes and a stamp at the bottom right of the page.

Neue Werke von János Bella

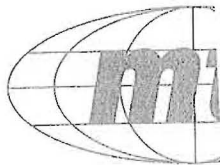
WEISSACH IM TAL. Nach gut besuchten Ausstellungen in den ungarischen Städten Salgótarján, Miskolc und Tokaj zeigt der Backnanger Kunstmaler János Bella nun im Bürgerhaus Unterweissach neue Gemälde und Grafiken. Für die Gemeinde Weissach im Tal ist diese Ausstellung etwas Besonderes: Da der Künstler nicht sicher war, daß seine Bilder rechtzeitig aus Ungarn zurückkommen, malte er in den vergangenen Wochen viel Neues.

„Eines der neuen Themen von Bella ist der schwäbische Dichter Hölderlin, den er in schönen, wahren, klaren Bildern interpretiert (...) – ohne Psychologismen, ohne Blut- und Boden-Kitsch. Auch die Farben sind neu bei ihm. Er verläßt seine dunklen und düsteren Töne und findet zu helleren, leuchtenderen Farben“, heißt es in einer Pressemitteilung.

Vernissage ist am Sonntag, 10. November, um 11.00 Uhr. Werner Drautz, Vorsitzender der Maler der Baracke hält die Einführung, es musiziert die „Capella Bacchanang“. Ein Katalog zu dieser Bilder-Schau ist erhältlich.

Die Werkschau, die von der Gemeinde Weissach und dem Kulturkreis Bildungszentrum Weissacher Tal veranstaltet wird, dauert bis zum 1. Dezember und ist an Sonn- und Feiertagen von 11 bis 17, samstags von 14 bis 17 und donnerstags von 16 bis 18 Uhr geöffnet.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért
az MTI vezérigazgatója felel

BELFÖLDI

SB0022 4 130 MTTb1022

Endrődi költő kötete

Id: Gyomaendrőd, 1994. augusztus 8., hétfő - Gyomaendrődön megjelent a németországi Backnangban élő Endrődi Bella János második verseskötete. Száz vers címmel. (Az első két éve Salgótarjánban látott napvilágot.) Az 1956-os forradalom leverésekor Németországba menekülő művész, aki festőként, grafikusként és költőként egyaránt alkot, a budapesti Iparművészeti Főiskolán, a szegedi tanárképzőben és a Stuttgarter Akadémián tanult, jelenleg Backnangban tanárként keresi kenyerét. A szülőfalujához, Endrődhöz ma is ezer szállal kötődő, művészetében rendre az endrődi embereket és tájat ábrázoló 59 éves Bella János több verses-rajzos albumot is készített, amelyek endrődi élményeiről, családjá és a helyi katolikus parasztközösség életéről, a szeretett falu múltjáról és saját viszonyosságos sorsáról szólnak. A most megjelent második verseskönyve az elmúlt két évről szóló, lírai naplója, amely újabb költői rajzalbumával párban jelent meg.

Endrődi Bella János Száz vers című kötete háromszáz példányban a Balassi Bálint Könyvtár nyomdájában készült s előszót Gyomaendrőd polgármestere, Frankó Károly írt hozzá. (MTI)

sam/ed az

Kiadja az MTI (Budapest I., Naphegy tér 8.)
1426 Budapest, Pf. 3. • Telefon: 175-6722
Telex: 22-4371 • Fax: 175-1891

HÍREK

Nach gut besuchten Ausstellungen in den ungarischen Städten Salgótarján, Miskolc und Tokaj zeigt der Backnanger Kunstmaler János Bella nun im Bürgerhaus Unterweissach neue Gemälde und Grafiken.

Für die Gemeinde Weissach im Tal ist diese Ausstellung ein echter Glücksfall, denn da der Künstler nicht sicher war, daß seine Bilder rechtzeitig aus Ungarn zurückkommen, schuf er in den vergangenen Wochen mit großer Schaffenskraft viel Neues, so daß diese Ausstellung sozusagen eine Premiere sein wird.

Eines der neuen Themen von Bella ist der schwäbische Dichter Hölderlin, den er in schönen, wahren, klaren Bildern interpretiert als einen Zeitgenossen — ohne Psychologismen, ohne Blut- und Boden-Kitsch. Auch die Farben sind neu bei ihm. Er verläßt seine dunklen und düsteren Töne und findet zu helleren, leuchtenderen Farben.

Ausstellungseröffnung ist am Sonntag, 10. November, um 11.00 Uhr im Bürgerhaus Unterweissach. Bürgermeister Rainer Deuschle wird die Gäste begrüßen. Werner Drautz, Vors. der »Maler der Baracke e.V. BK« wird in die Bella-Werke einführen und die »Capella Baccanang« die Vernissage musikalisch umrahmen. Ein Katalog zu dieser Bilder-Schau ist erhältlich.

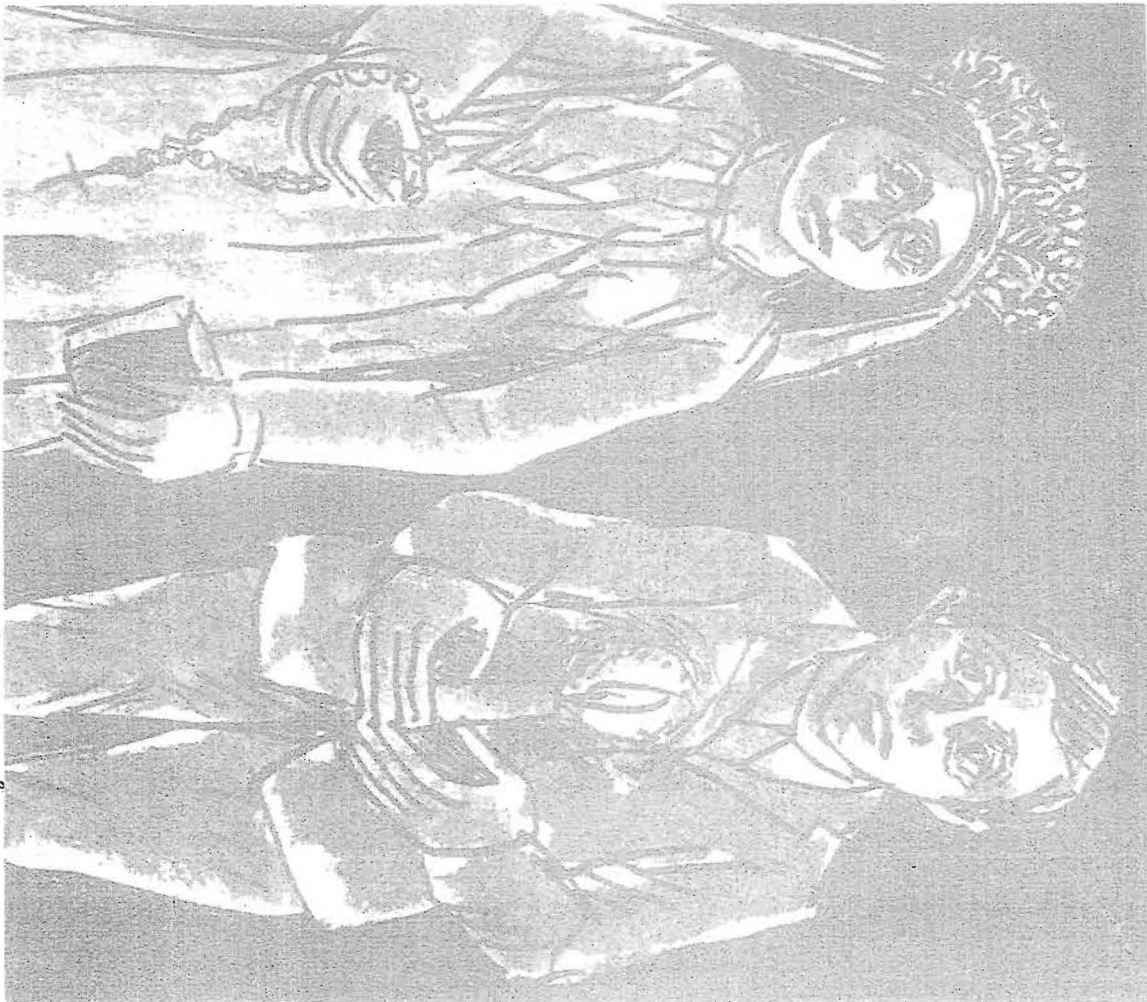
Die Ausstellung dauert bis zum 1. Dezember. Geöffnet ist sie an Sonn- und Feiertagen von 11.00 bis 17.00 Uhr, samstags, von 14.00 bis 17.00 Uhr und donnerstags von 16.00 bis 18.00 Uhr.

Veranstaltet wird die Ausstellung von der Gemeinde Weissach im Tal und dem Kulturkreis Bildungszentrum Weissacher Tal.

Karl Keller

Weissach i.T. Seite 2 — 45/91

A művészi verses kötetek címlapjának képe

Endrődi Bella János
SZÁZ VERS

Hjina Endrődi János

Cs. Rózsa
újságíró

Előkezeléssel a kiállításról
Eendröd 1994

Borbála a Ház vezetője, Szabó Ernő

Szabó Ernő megnyitóbeszéde
1994

↑ Bella János

Bella János

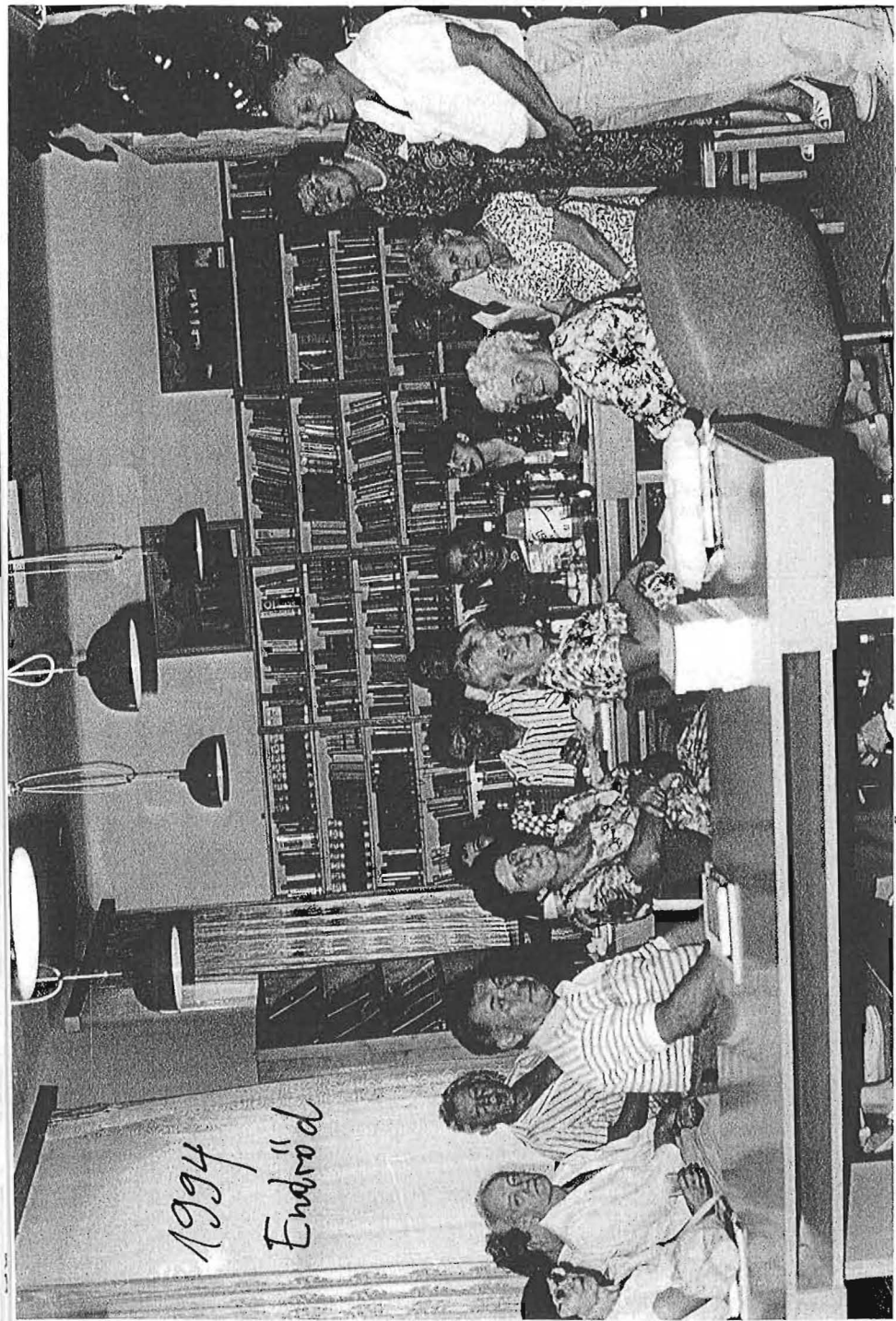
Timár Sárolda tanulóökönyv
versenyből szavazó

Csapó Jolika Fráter Károly Szabó Ernő és én a
Éndröd 1994 verseny szavazása után.

Dr. Szabó Ferenc és Szabó Ernő
Múzeumigazg. és Éndröd
Cezóm rajztanára

1994

Endrőd

A régi endrődi Dsztdélsorsak csoportja a Könyvtár-
mutatóval egybekötött helyi állami társulat után a könyvtárban.

Timár Sarolta tamilölány
verseimből szaval

1994

1994 Endrőd

Bella János és felesége, Szavál

Szabó Ernő rajztanórom

Csépe Jolán Könyvtár igazgató Dr. Frankó K. polgármester

Dr. Frankó K. Polgármester

Szabó Ernő régi rajztanórom

Turi István Orvostársam és neje a Kiállításon

KIÁLLÍTÁS

BELLA JÁNOS

festőművész

kiállítás

az Encsi Városi Galériában

1997. augusztus 08. - szeptember 12-ig

Megtekinthető: munkanapokon

9.00-15.00-ig, szombaton 9.00-12.00-ig

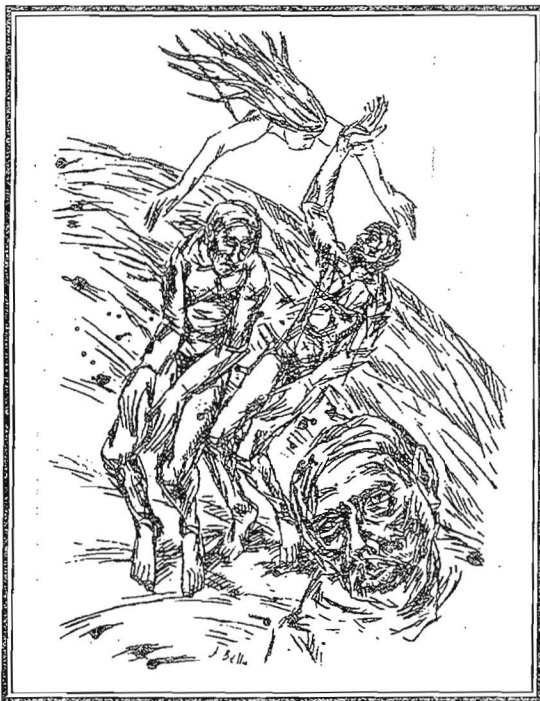
Bella János Endrődön, a csendőrsortűz évében, 1935. február 22-én született, nyolcadiként a családban. Apja csizmadia mester volt, aki éjt napallá téve dolgozott a népes családért. Édesanyját mély vallásossága segítette a tízgyermekes család mindennapi gondjainak intézésében.

A „tűzszemű” János tehetsége korán felismerhető. Így került 1949-ben - apja nehéz hozzájárulásával - Budapestre, a művészeti gimnáziumba, majd az Iparművészeti Főiskolára és a Szegedi Tanárképző Főiskola rajzszakára.

1956 katarziszt követően a Szegeden átvonuló lánctalpas hatalom az ország elhagyására kényszerítette. Aktatáskányi csomagja lelkében magával viszi az otthoni közösség, a falu emlékeit, a csizmadia műhelyben megforduló

parasztnak, napszámosnak, kubikusnak arcát, ezernyi nehézsorsú férfi és női arcot.

Tehetsége előtt megnyílik a stuttgarti Képzőművészeti Akadémia. Közben mindenféle kenyérkereső munkát vállal. Tanulmányia be-

fejeztével nyolc évig festő Stuttgartban az Állami Színháznál. Nősülése után Backnang városában telepszik le, ahol rajztanári állást kap; majd képzőművészeti szabadiskolát alapít és vezet. Két gyermekük van. Munkáját az NSZK-ban is elismerik. 1982 óta nyolc kiállítása volt Magyarországon. Bella János festményei úgy kötődnek a szülőföldhöz, az Alföldhöz, a paraszti létehez, hogy általuk kifejezi a paraszti sors egyetemeségét. Grafikai a mesteresség eszközeinek széles skáláján közvetítük mondanivalóját, gondolatát. Irodalmi elkötelezettségre utalnak illusztrációi. Ő maga is kötetnyi verset írt, fordított.

A távol élő alkotó megmaradt magyarnak. Képein kívül verses vallomása is erről szól:

„Habár a német föld megért,
Kenyered ad s majd eltemet,
de amíg élek vert aranyként
őrzöm az anyanyelvemet!

Mert örülni és verset írni
és írni is csak ezen tudok!
Csak anyám nyelvén tudom leírni:
Vigyázatok rám, csillagok!”

1997 augusztus—szeptember

II

Erinnerung am.

János Bella geboren 1935 in Endrőd/Ungarn.
Studium: Kunstgymnasium und Kunstgewerbe Hochschule in Budapest, Pädagogische Hochschule in Szeged, Kunstakademie in Stuttgart.
Tätigkeiten: Theatermaler in Stuttgart, Kursleiter und längjähriger künstlerischer Betreuer der Gruppe "Maler der Baracke Backnang", Kunsterzieher an der Schickhardt-Realschule Backnang.

1997. augusztus 8. - szeptember 12-ig

Encs

AUSSTELLUNG

BELLA JÁNOS

festőművész

kiállítás

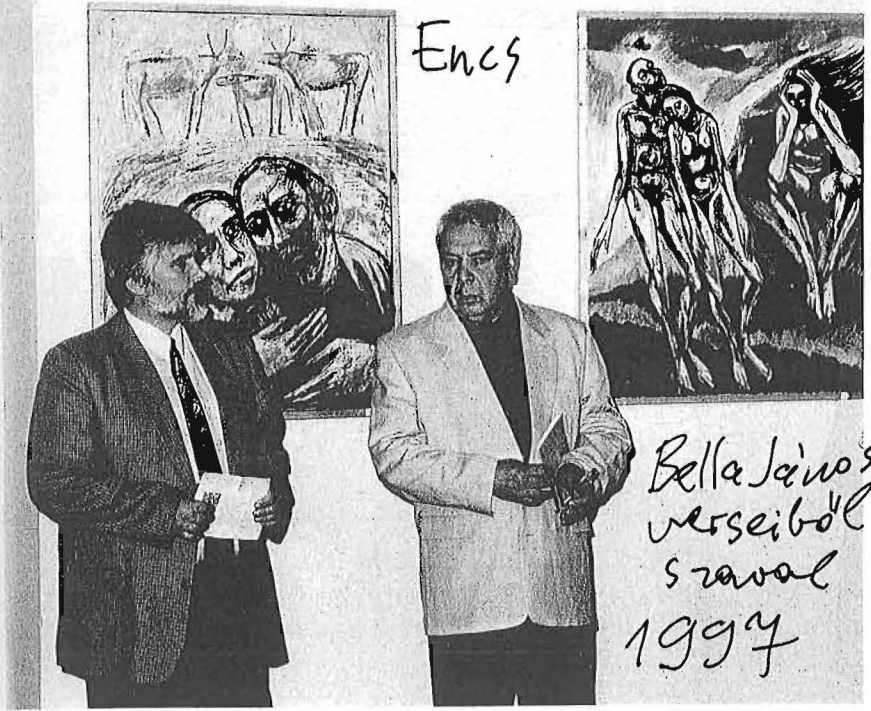

A versmondókra

Bella János

Poészmester

1997
Encs

Encs

Bella János
verseiből
szavai
1997

Bella János Endrődön, a csendőrsortűz évében, 1935. február 22-én született, nyolcadikként a családban. Apja csizmadia mester volt, aki éjt nappallá téve dolgozott a népes családjáért. Édesanyját mély vallásossága segítette a tízgyermekes család mindennapi gondjainak intézésében.

A "lútszemű" János tehetsége korán felismerhető. Így kerül 1949-ben - apja nehéz hozzájárulásával - Budapestre, a művészeti gimnáziumba, majd az Iparművészeti Főiskolára és a Szegedi Tanárképző Főiskola rajz-szakára.

1956 katarziszt követően a Szegeden átvonuló lánctalpas hatalom az ország elhagyására kényszerítette. Aktatáskányi csomagja lelkében magával viszi az otthoni közösség, a falu emlékeit, a csizmadia műhelyben megforduló parasztlak, napszamosok, kubikusok arcát, ezernyi nehézsorsú férfi és női arcot.

Tehetsége előtt megnyílik a stuttgarteri Képzőművészeti Akadémia.

Közben mindenféle kenyérkereső munkát vállal. Tanulmányai befejeztével nyolc évig festő Stuttgartban az Allami Színháznál. Nősülése után Backnang városában telepszik le, ahol rajztanári állást kap; majd képzőművészeti Szabadiskolát alapít és vezet. Két gyermekük van. Munkáját az NSZK-ban is elismerik.

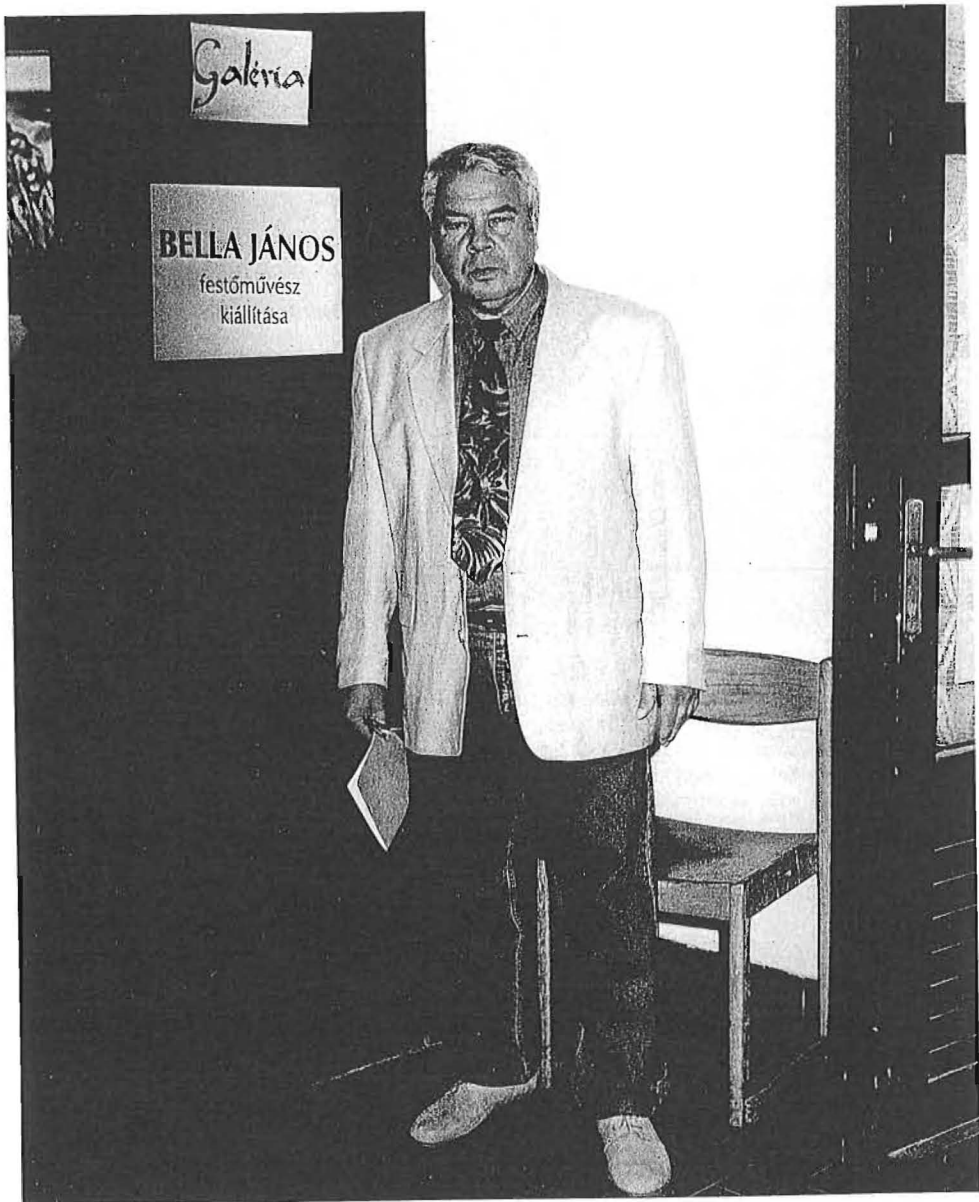
1982 óta nyolc kiállítása volt Magyarországon.

Bella János festményei úgy kötődnek a szülőföldhöz, az Alföldhöz, a paraszti létehez, hogy általuk kifejezi a paraszti sors egyetemességét. Grafikai a mesterség eszközeinek széles skáláján közvetítik mondanivalóját, gondolatait. Irodalmi elkötelezettségre utalnak illusztrációi. Ő maga is kötetnyi verset írt, fordított.

A távol élő alkotó megmaradt magyarnak. Képein kívül verses vallomása is erről szól:

"Habár a német föld megért,
Kenyeret ad s majd eltemet,
de amíg élek vert aranyként
őrzöm az anyanyelvemet!

Mert örülni és verset írni
és sírni is csak ezen tudok!
Csak anyám nyelvén tudom leírni:
Vigyázzatok rám, csillagok!"

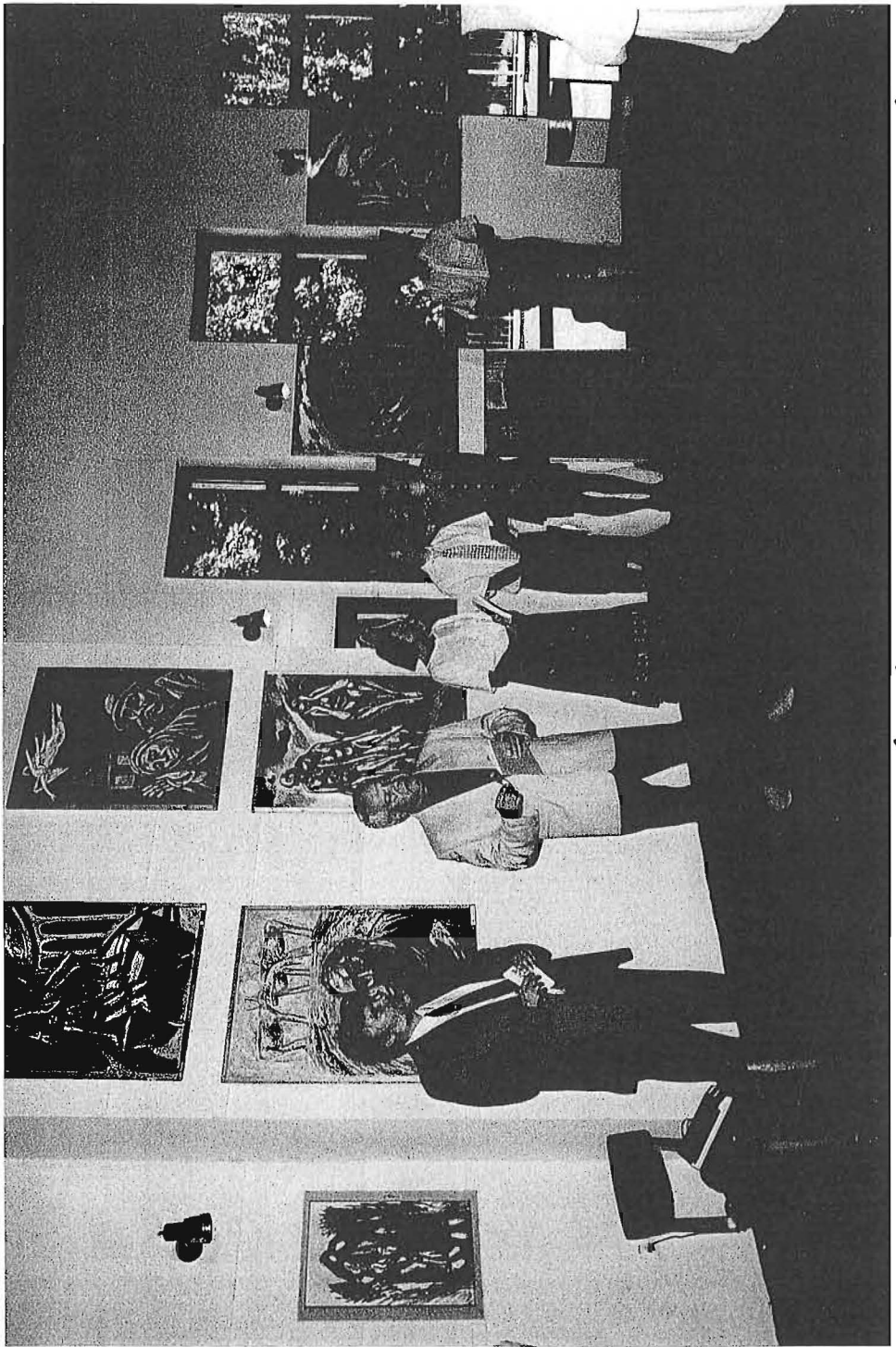

Bella János Az Encsi Kiállítóterem bejáratánál

1997

Papp Sándor gitárművész közreműködése

Gulyás Zoltán Polgármester, Bella János, És ahik versem bol' szavaltak

1997
Enes

A polgármester neje
A polgármester várdeke Csilla és Türi István
Gulyás Zoltán

Endrődön 1999

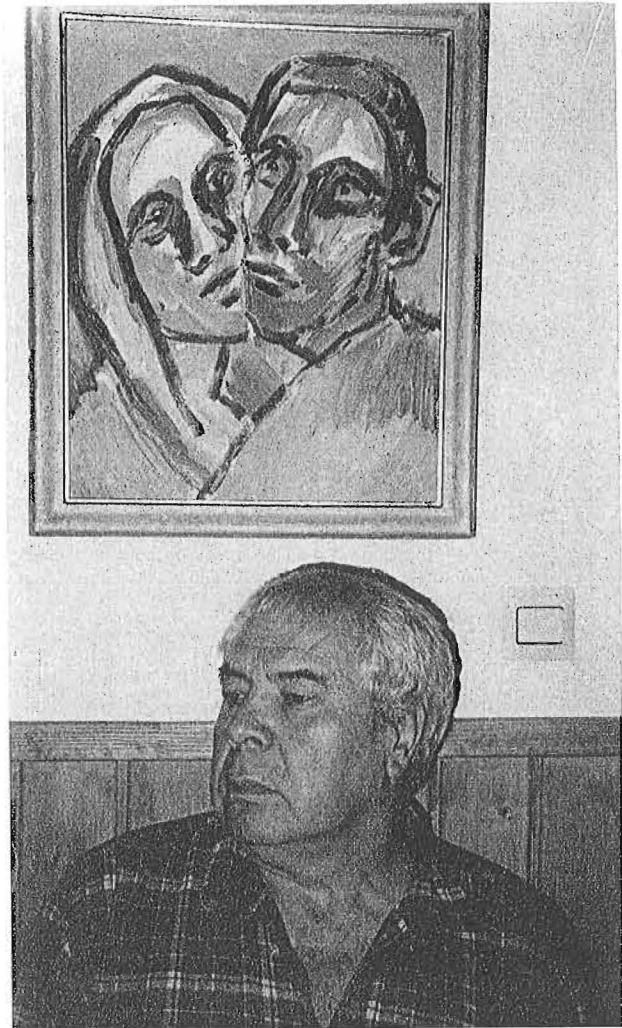
Endrődi Bella János

1935-ben született Endrődön és 1956 óta Németországban él. Művészeti tanulmányait Budapesten, Szegeden és Stuttgartban végezte. Színházi festő, rajztanár és képzőművészeti szabad iskola mentoraként is tevékenykedett. 1999-ben ment nyugdíjba. Festményeiből, grafikáiból több helyen rendeztek itthon és külföldön kiállítást. A festészet és költészet között nem tesz különbséget: költőként fest és festőként versel.

Magyarul eddig 3 verseskötete jelent meg: „A szólítás napja” (1992), a „Száz vers” (1994) és a „Verses napló” (1999).

GYOMAENDRÖDÖN 1999. SZEPTEMBER 4-24-IG KIÁLLÍTOTT KÉPEI:

1. Angyalmezszyén
2. A vak lány álma
3. A város peremén
4. Baromra támaszkodó
5. Beüzetés a paradicsomba
6. Emberpár barmokkal
7. Gémeskutak
8. Hazajáró lelkek
9. Ifjúság vénség
10. Képcsarnokban
11. Özvegy menyasszony
12. Révület
13. Nagyvárosiak
14. Négy Viktória
15. Városi utcajelenet

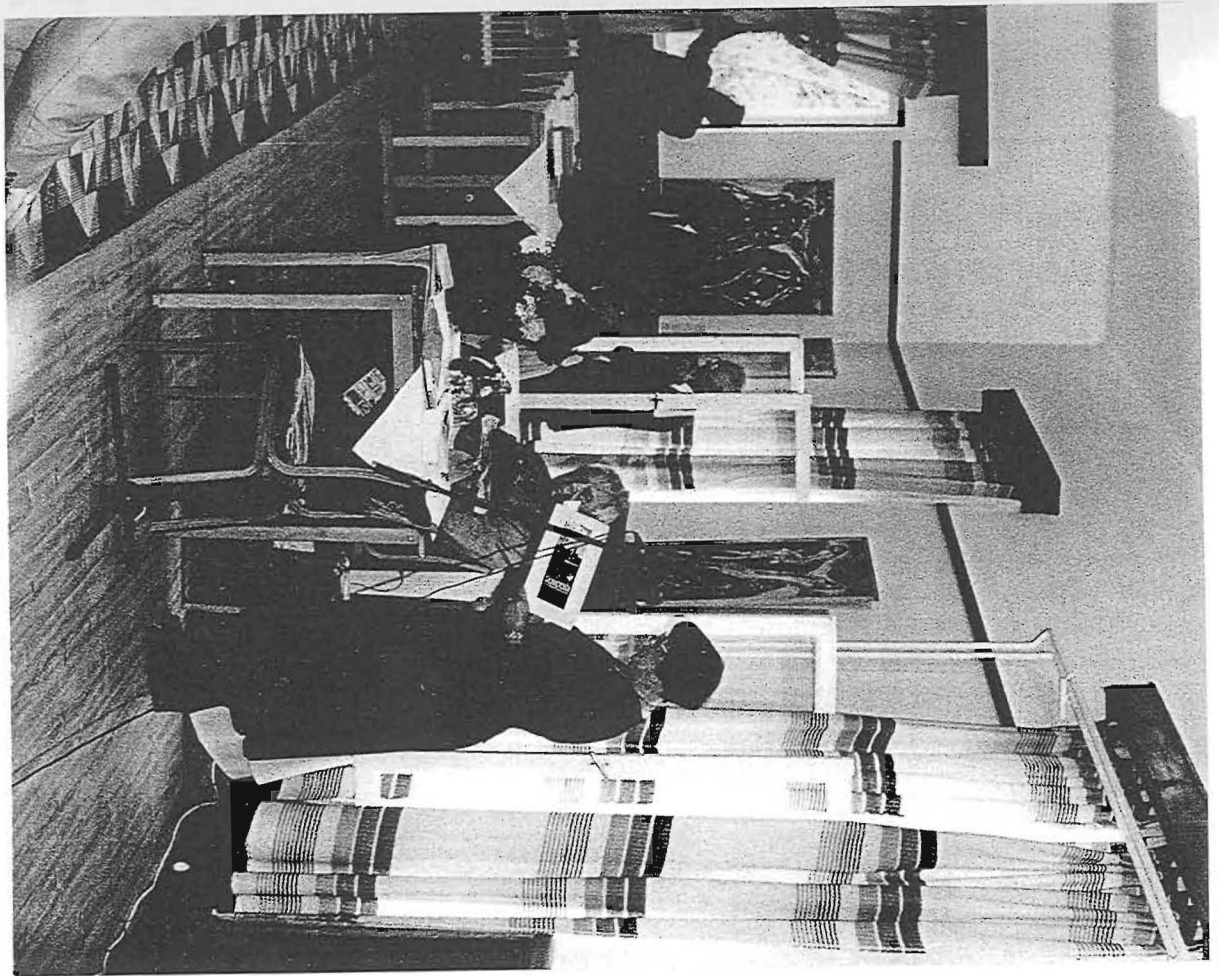
Endrődi Bella János
kéпкиállítása

1999. szeptember 4–24-ig

TUDOM, HOGY ENDRŐDI BELLA JÁNOST AZ ITT JELENLÉVŐ ENDRÓDIEK NAGY TÖBBSÉGE JÓL ISMERI, NEM KELL ŐT BEMUTATNI, MÉGIS, A MAI NAP RÉSZÉKÉNT ÉLETÚTJÁT HA CSAK RÖVIDEN IS, ELMONDOM ÖNÖKNEK.

1935.-BEN A SZÓLÍTÁS NAPJÁN FEBRUÁR 22.-DIKÉN SZÜLETETT ENDRÓDÓN. NÉPES, ISTENFÉLŐ IPAROSCSALÁD 8.-DIK GYERMEKE. ÉDESAPJA JÓ NEVŰ ÜGYES KEZŰ CSIZMADIA MESTER VOLT, ÉDESANYJA NAGY NAGY SZERETETTEL. PÉLDÁS GONDDAL NEVELTE FEL GYERMEKEIT. MINDEN GYERMEKNEK KÜLÖNÖS TEHETSÉG JUTOTT. FESTŐK, KÖLTŐK, DIVATTERVEZŐK, S AKIK SZAKMÁT TANULTAK, ANNAK REMEKMŰVŰ MESTEREI LETTEK. JÁNOS AZ ISKOLÁIT ITT ENDRÓDÓN KEZDTE, 14 ÉVES KORÁTÓL SZABÓ ERNŐ RAJZTANÁR TANÁCSÁRA BUDAPESTEN A MŰVÉSZETI GIMNÁZIUMBAN FOLYTATTA, KÖVETKEZETT AZ IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLA, MAJD SZEGEDEN A TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA. A TÖRTÉNELEM KÖZBESZÓLT, 56-BAN ELHAGYTA SZÜLŐFÖLDJÉT ÉS NÉMETORSZÁGBAN STUTTGARTBAN A KÉPZŐMŰVÉSZETI AKADÉMIAÁN FEJEZTE BE TANULMÁNYAIT.

*rezelet Császárné
Gyuricza Éva
Mecsnitó beszélgetésből*

*Endrőd
1999*

*Császárné Gyuricza
Éva Mecsnitó beszélgetés során*

A BEIA családnak bőségesen jutott tehetség az adományozáskor. Mint a megnvítóban hallottuk költők, festők, formatervezők kerültek ki a terebélyessé nőtt családból. A szépen daloló, sokat éneklő anya értékes génjei szerencsésen sokasodtak az utódokban.

A nyugodt, becsületos, példás elődök családjai okosan hasznosították, kamatoztatták a hagyományozott lelki-szellemi kincseket. Az élet természetes reakciója a súly alatti bökéletesedés. Mint a kagylóba került homokszem állandó nyugtalanítása kiizzasztja a gyémántot, a BEIA család küzdelmes élete megalkotta a szellemi, lelki drágakövet, melyhez még csak szorgalmas és hozzáértő nagyon fáradhatatlan csiszolás, és nem csüggedő akaraterő kellett. Nem féltek a problémáktól, nem ijedtek meg a nehézségektől, elszántan megbirkóztak velük és győztek.

Sok szerencsés testi-lelki tulajdonság összefonódása szülte a sikereket. Szerették a szépet, s készek voltak megszerzéséért fáradtságot áldozni.

Előbb a festészet bontakozott ki Jánosban. Ő írta: Nem törekszem ponosságokra, sőt elmondom, hogy én több valóságot mondok magaménak, nemcsak az átélt reális valódit, hanem az elképzelt megálmodottat is, ami már-már szintén valódi."

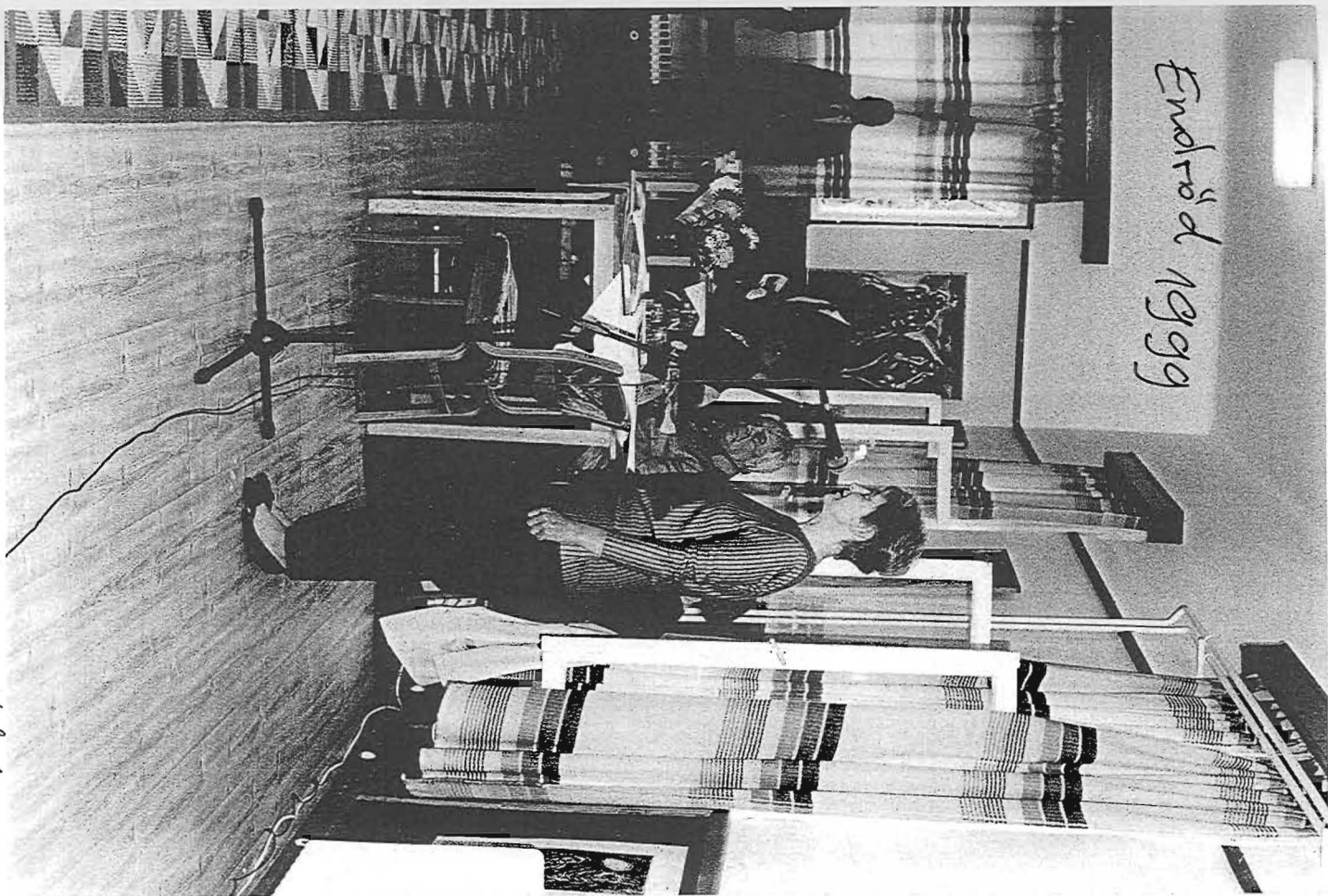
1957 óta ír verseket. Tehát az indulás egybe esik a haza elhagyásával. Bizonyára ez volt az a homokszem, ami a gyöngy keletkezését megindította. Első éveiben versei több újságban megjelentek. 1960-ban a Vörösmarthy Kör tagjai közé választották. 1961-ben Svájcban első díjat nyert a "Még egy-két nap és elmulik a nyár" c költeményével.

A publikálástól hamar visszavonult, mert az 1963-as amnesztia után fontosabb volt számára a hazalátogatás lehetősége, mint a versek megjelentetése.

Mánton Gábor beszélde (reállet)

1999
Endröd

Molnár Borbála készínti az emlékeztetőket

Endröd 1999

1999 Emlékről

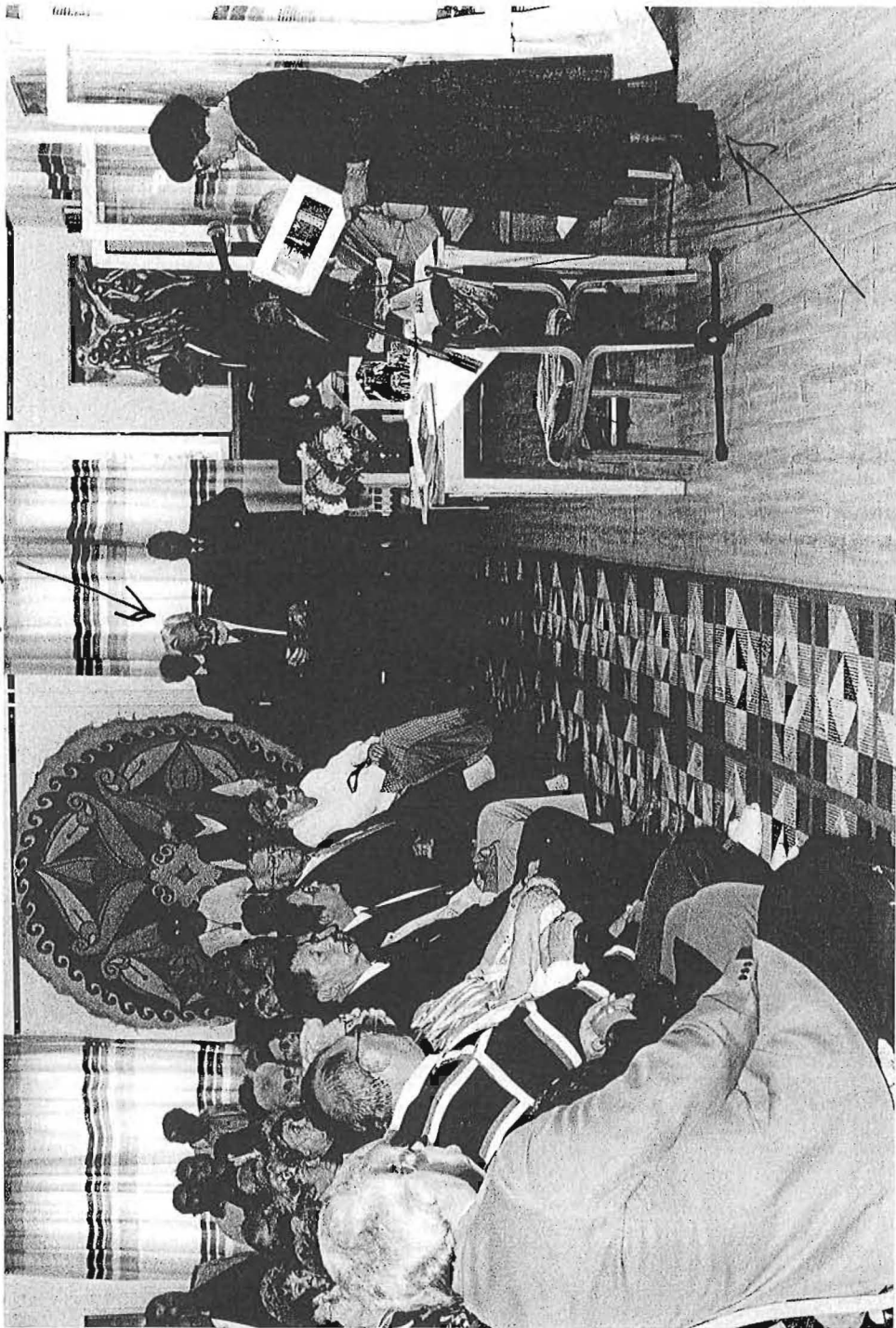
Dr. David Imre polg. mester

1999
Emlékről

Timár Sarolta Főiskolai verseimből szaval

császár tanonc

Gyricza Eva (házigazda)

Bálint László / Bella Tibor / Mariška / David
és neje / nővérem / Imre
Polgár mester

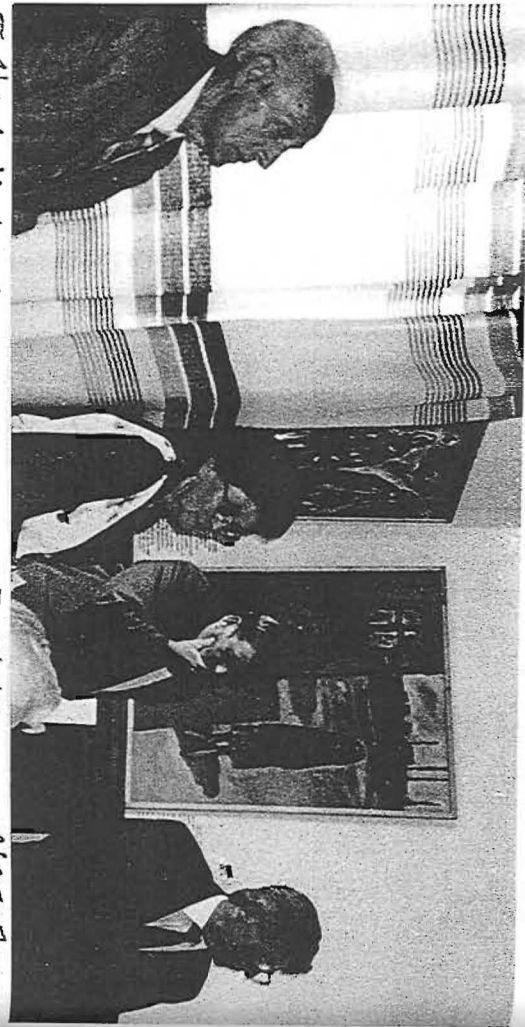
Rövid megbeszélés a Rendezősséggel

Talán Máttyás Gyuricza Katalin

Füstös DCS

Nagy János

Az endrődi Községi Házban
1999. szeptember 4-én
14.30 órakor kiállítás nyílik

Endrődi Bella János

festményeiből
és bemutatásra kerül az alkotó

Verses napló

című verseskötete

A rendezvényre tisztelettel meghívjuk Önt és ismerőseit

A kiállítást megnyitja:
Császárné Gyuricza Éva

A művész életétjáról ismerteti:
Márton Gábor

Közreműködnek:
Polányi Éva és Timár Sarolta

A kiállítást bemutatja:
Endrődi Bella János

*

A kiállítás
megtekinthető lesz
1999. szeptember 24-ig,
a Községi Ház
nyitva tartásának
idejében

ELINDULTAM SZÉP HAZÁMBÚL...

Hazajáró lelkek

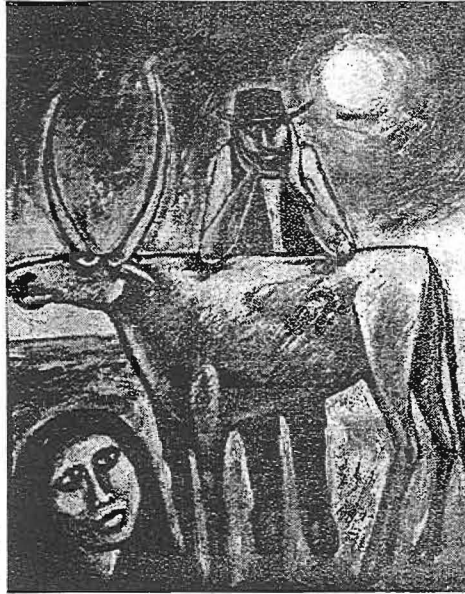
Szavakkal alig kifejezhető, nagy hatással, örömteli, megható pillanatokban sem szűkölködő délután résztvevői lehettünk, mi a szerkesztőség tagjai, s mindazok, akik szeptember negyedike délutánján eljöttek a némethonban élő Endrődi Bella János festő és költő alkotói kiállításának megnyitására. A Községi Ház földszinti terme zsúfolásig megtelt, a szó szoros ér-

szomorú sorsa a vidék Magyarországnak, hogy felneveli, kitartatja, de megtartani nem tudja a tanult emberföket. Így nem marad más, mint a várakozás a hazatérőkre. Várni, és szeretettel fogadni őket. Talán így alakult ki és vált hagyománnyá a vendégszeretetünk. Örömmel tölti el szívemet, hogy ilyen szép számmal itt vagyunk Bella Jánost köszönteni, műveit meghallgatni, és festményeiben gyönyörködni. A ránk váró élményt előre köszönöm Endrődi Bella Jánosnak, s a kiállítást megnyitom."

A továbbiakban Timár Sarolta mondta el Bella János néhány versét, amit a közönség nagy tetszéssel fogadott.

Majd, a nem is olyan régen Gyomaendrőd díszpolgári címmel kitüntetett, nyugdíjas tanár, Márton Gábor szolt a megjelentekhez. Mondanivalóját néhány versidézzel vezette be, utalt a tehetséggel gazdagon megáldott Bella családra, majd a művész megjelent munkáiról szolt:

„Első verses kötete a SZÓLÍTÁS NAPJA c. 1992-ben jelent meg. 1992-94 között született költeményeit a SZÁZ VERS c. kötet tartalmazza. Harmadik kötete a most bemutatott VERSES NAPLÓ 1995-98-ban írt versek válogatása. 42 éve

Baromra támaszkodó

szó meg furulyáját. És megszólalt a pásztorok muzsikája... A Nagy Magyar Alföld üzenetét hozta ide ebbe a kis terembe, ahol áhítatos csöndben hallgattuk. Hallgattuk a furulyaszót... hallgattuk a mezőkön, réteken elsuhanó szél zúgását, a madarak dalát, a Körös csobogását, hallgattuk a furulyaszót...

telmében zsúfolásig!

A községi Ház vezetője, Molnár Borbála üdvözölte a megjelenteket s átadta a szót Császárné Gyuricza Évának. Szavaiból idézünk:

„Az Endrődiek Baráti Körének jutott a nagy megtiszteltetés, személyszerit nekem a nagy öröm, hogy Endrődi Bella János kiállításán üdvözölhetem Önöket...

Az istenáldotta tehetségű endrődi Bella családból most, Bella János műveivel találkozunk; legújabb verseskötetével, és festményeivel. János, az Alföld szülötte, a Körös partjáról való, de már több évtizede külföldön él. Jó endrődi szíve vissza-vissza húzza, hacsak teheti, hazajön...” - majd e szavak után az alkotó életútját ismertette Éva, és így folytatta: -

„Nem kis büszkeséggel mondom el, hogy János, már 6 éve tagja az Endrődiek Baráti Körének. Versei, illusztrációs költeményei révén állandóan köztünk van. Példaértékű és irigylésre méltó gonddal, kitartással gyűjti szülőfalujának népbaldait, a nagy kántor Újházi Miklós búcsúztatóit, az endrődi nótákat, mondákat. Joggal állíthatom, hogy népművészetünk lelkes apostola, mely munkában nagy segítőtje testvére Mária...” - Gyuricza Éva, a költő szavaival, versidézeteivel bizonyította mindazt, amit a művészről elmondott, s így folytatta - „Hosszú idő óta

ír verseket Az évek nem szűrkítették el a költőt. Felelevenednek az emlékek. Mester-kézzel végzi munkáját. Az anyanyelv tiszta zengése hibátlan. A versek páros és kereszt rímei szép csengésűek. Időnként a tiszta rímek és az asszonánszok változása érdekesebbé teszi a hallgatását, olvasását. A természet, virágok, fák, madarak... Endrőd, az alföldi Magyarország képei szívmengetők. Ennyi időt magyarul nem értő emberek áradatában eltölteni, és tökéletesen, tisztán, magyarosan, zamatosan verssé formálni érzéseket, nagy-nagy érdeme a költőnek. Szándékosan Gergely Ágnes, Timár Máté, Iványi Mária nevét említem melléd. Mily gazdagon termett értékeket, művészeket egyetlen kis területen, itt, a vacserok faluját!

Köszönjük Nektek! Büszkéek vagyunk Rátok!”

A nagy tapssal köszöntött előadás után ismét Timár Sarolta szépen csengő hangján előadott versekben gyönyörködhetett a közönség.

S most következett - úgy is mondhatnám - a meglepetés! A programban nem szereplő esemény! Az örvenéves találkozóra összegyűlt öreg diákok közül előlépett Nagy Imre, aki elmondta, hogy a megnyitó nem fejezhető be anélkül, hogy Bella János által oly nagyon szeretett népdalok fel ne csendüljenek, megkérte Puskás Dezső zenetanárt, hogy szólaltas-

Majd ismét Nagy Imre állt a terem közepére felszólítva az egybegyűlteket, hogy énekeljenek. És ami még nem történt meg ilyen alkalmakkor, a megnyitóra érkezett hallgatóság el kezdett dalolni: „Elindultam szép hazámból, híres kis Magyarországból, Visszanéztem félutamból, szememből a könny kicsordul...” És következtek egymás után a szebbnél szebb dallamok. És énekelt a nagy számú közönség, akik közt nagy örömeinkre ott voltak a polgármester, a jegyző, az alpolgármester urak is. Folyt az ének; Megyen már a hajnalcsillag, Kis kút, kerek kút van az udvaromban, Ennek a szép barna lánynak, Látod édesanyám, látod édesanyám...

A nóta elhalkult, az éneklés véget ért, s a meghatottságtól szólni csak lassan, csendesen tudó Endrődi Bella János lépett a hallgatóság elé.

„Tisztelt közönség!”

Kérem, legyenek elnézők, ha meghatottságom, és a magyar élőbeszédben való gyakorlatlanságom miatt a most rám bízott feladatnak nem tehetek úgy eleget, ahogy szeretném. Az én feladatam most az lenne, hogy festményeimről szóljak. Megtehetem, hiszen szakmámba vág, noha eddig mások beszéltek helyettem a verniszázsokon.

Endrődi Bella János alkotását magyarázza

Tette ezt magyar földön nem egyszer, és itt is most 5 éve, Szabó Ernő rajztanárom, aki engem épp most 50 éve a művészi pályámra elindított.

Ami az itt kiállított festményeimet illeti, színbeli és tartalmi milyenségéről a következőket lehet mondani; komponálási módszerem geometrikus: vízszintes, függőleges, átlós és körvonalak diktálják a

motívumokat. Az így létrejött négyzet, háromszög, és kör alakú viszonylatok dinamikus egyensúlyt hoznak létre a síkon, amihez otthonosan társul a három szín: piros, sárga és kék, egyensúlyt, harmóniát teremtvé.

A tartalmat illetően elmondhatni, hogy az érdeklődésem központjában az ember áll, aki igen jó viszonyban van a környezetével, sőt az egész világmindenséggel; Istennel és angyalokkal, akiktől lebegni és repülni is megtanul!

De kezdjük az elején.

A művészethez két úton lehet közeledni, az objektív, és a szubjektív úton: ez alanyi, az tárgyi karakterű. **Az objektív úton** megtanulja az ember összefüggéseiben látni a szemmel felfogható világot, azt megértve, művészi eszközökkel visszaadni, képessé lesz, miután a perspektívát, az anatómiát, a színelméletet és a festői technikát elsajátította. Ezen az úton a naturalizmus és realizmus állomásain át eljuthatni az impresszionizmusig. Ez jelenti az optikai világról alkotott kép végállomását. Onnan már csak egy ugrásnyi az út az Expresszionizmusba, mint ezt Van Gogh munkássága jól bizonyítja, de ez már a **szubjektív út**. Oda csak az juthat el, aki felnyitja lelki szemeit, kitárja érzésvilágát, ami által a tudatalatti, fantáziadús, és

álomszerű elemek törhetnek elő, és misztikus mivoltuk miatt, miként az álmok is, megfejtésre várnak.

E szubjektív út az expresszionizmus, a kubizmus, a faovizmus állomásnál is távolabb viszi az embert: a Ciricó-i piktúra metafizika, valamint a dadaizmus és Sigmund Frajd-i pszichoanalízis elvezet a szürrealizmusig, ahol már szűnyoglábú elefántok és égig érő zsiráfok állodogálnak. E csoportban találjuk Ciricot, Dalit, Mirót, Max Ernest, és a töb-

bit, élükön André Bretonnal, aki a szürrealizmus mibenlétét így fogalmazta meg: lelki automatizmus, az ész kontrolljának kizárása mellett! Tehát álomszerűségek és a véletlenek vezetik az embert az alkotás útján. Az új módon elkészült művek előtt, gyakran maga a festő is, tanácstalanul áll, de sokszorosan kárpótolva lesz, ha megfejtésre talál! Így volt ezzel már Leonardo

jelentette a kubizmus kezdetét, ami által Cezanné több évvel ezelőtti kijelentése is érvényre jutott, miszerint: a természetben úgy formálódnak a dolgok, mint kocka, hasáb, gömb, piramis és prizma. De ha már Picassóról szólok, had mondjam el róla azt is, hogy egy napon a szemére vetették, hogy a „sírónő” című képe nem úgy néz ki, mint egy síró nő! Erre ő azt felelte: „Nem volt céloom síró nőt úgy festeni, ahogy kinéz, sokkal inkább úgy, ahogy érzi magát!”

És most, magamról szólok; amióta lemondtam a látott világ szolgái másolásáról és e helyett én is egy költő, átélt világ megjelenítésén szorgoskodom, én is gyakran állok tanácstalanul egy-egy elkészült festményem előtt! Ilyenkor elgondolom, hogy most kellene a szavak! Az anyámtól! A környezetemtől! Ezzel elmondhatnám e festményben rejlő titkokat, amivel a lélek ajándékozott meg, mint valami csodálatos álmommal, ami megfejtésre vár...

Tisztelt közönség! Én ezzel festményeimet szíves figyelmükbe ajánlom! Köszönöm türelmüket.”

És mit tehet mindehhez ehhez hozzá a tudósító? Céloom nem volt más, mint hogy beszámoljak erről a nem mindennapi eseményről, figyelmükbe ajánljam a költőt, a festőt. S végezetül, most ismét csak az Ő szavait veszem

is, aki vízzel befröcskölt falon hosszabb elmélyülés után nagyszerű csataképet vélt felfedezni. Így volt ezzel Cirico is, akinek Appoliner költőről festett arcképén már körrel jelezve volt a hely, ahol nem sokára őt gyilkos golyó utolérte. Így volt ezzel Picasso is, aki az „Avignoni kisasszonyok” című képe, lomok közül előszedve, egy évvel az elkészülés után

kölcson:

„...Elmúlt hát a program, s hazamennek a hívott és hívatlan vendégek...
Vége van...nincs folytatása ennek:
Szívekben csak visszahangzik az ének.”

Császár Ferenc

A nagyszámú érdeklődők

Dr. David Imre polg. mest

JÁNOS BELLA

MENSCHEN — WEGE

Neue Ölgemälde und Graphiken

2003
Kigilitasom
Weissach-ben

"Dreiig Speichen treffen die Nabe:
die Leere dazwischen macht das Rad.
Lehm formt der Töpfer zu Gefäßen:
die Leere darinnen macht das Gefäß.
Fenster und Türen bricht man in Mauern:
die Leere damitten macht die Behausung.
Das Sichtbare bildet die Form des Werkes:
das Nicht-Sichtbare macht seinen Wert aus."

mit diesen Erkenntnissen des großen Lao-Tse aus seinem Buch TAO TE KING, dem Buch vom rechten Wege, möchte ich Sie zu Janos Bellas thematischer Ausstellung "Menschen - Wege - Stationen" ganz herzlich begrüßen. Janos Bellas Weg hat nach 12 Jahren wieder nach Unterweissach geführt, um hier Station zu machen mit ganz neuen Bildern. Schlüsselbild dieser Ausstellung ist das Gemälde "der Wanderer" hier unten im Bürgersaal. Entstanden ist dieses herrliche Bild nachdem Janos Bella zugesagt hatte hier auszustellen. Entstanden nach einer Malabstinenz von mehreren Jahren - gezeichnet hat J. Bella übrigens immer- entstanden als 4. oder 5. Bild für diese Ausstellung, als Verbindung der Ikonographie seiner Malerei von vor 12 Jahren zu der von heute. UND während des Entstehungsprozesses dieses Bildes hat das Bild "der Wanderer" J. Bella das Thema seiner weiteren Arbeit vorgegeben.

Dieses Bild zeigt uns allen den Lebensprozess des Weges. Eines Weges dessen Ziel ungewiss ist. Dieses Bild zeigt weder das woher noch das wohin des Wanderers. Es zeigt konkret eine reale Persönlichkeit mit allem ausgestattet für den Marsch in einer surrealen Bella'schen Landschaft. Es soll aber auch zeigen, dass unterwegs sein Leben bedeutet - für den Wanderer und für uns Alle.

Lao-Tse spricht von der sichtbaren Form und dem Nicht-sichtbaren eines Werkes. Die sichtbare Form eines Werkes wird sehr stark durch die Handschrift des Künstlers bestimmt, sie verleiht dem Werk erst seinen vollen Klang - so dass dieses Musik wird. In der Handschrift des 68-jährigen J. Bella kommt seine ganze Spontanität, kommt die Dynamik seines künstlerischen Schaffens zum Ausdruck. Sie zeigt das Ringen des Künstlers mit dem Bildgegenstand, dem Inhalt und der Wirklichkeit. Der wichtigste Bildgegenstand ist für Janos Bella der Mensch, mit all seinen Wünschen, Visionen, Freuden und Leiden. Landschaft als Bildelement ist für J.B. sekundär aber für das Nicht-sichtbare des Werkes nicht unwichtig.

Janos Bella läßt den sensiblen Betrachter mit seiner dynamischen Handschrift teilnehmen am Akt seiner schöpferischen Auseinandersetzung bei der Entstehung eines Bildes.

Résultat Werner Drautz über Meguyto le rde'bo'

Ausstellung „Menschen – Wege“ von János Bella im Bi

Auf der Suche nach der

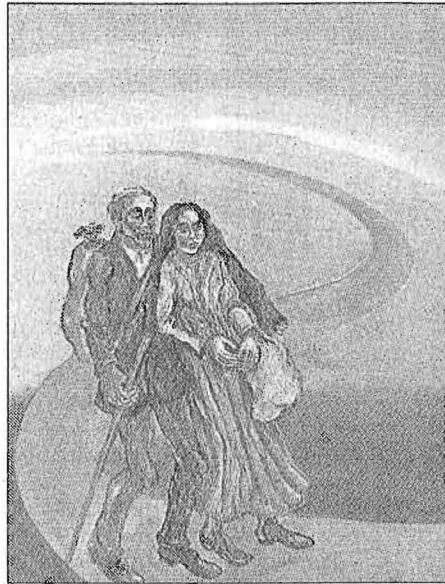
Weissach im Tal – Der Farbauftrag ist dünn, das Colorit kräftig. Ein sicherer, fester Strich umreißt die Formen und lässt ihnen doch die Eigenbewegung. Malerischer Schwung und zeichnerische Präzision, grobe Vereinfachung und zugleich feinfühlig Vielschichtigkeit kennzeichnen die Arbeiten von János Bella. Und geben darüber hinaus auch den Ursprung seines künstlerischen Schaffens preis: das Zeichnen, die Kunstform, die der österreichische Kunsthistoriker Walter Koschatzky als die unmittelbare Form des sich Entäußerns beschrieb.

VON KARL-HEINZ DAUTERMANN

Bis heute überzeugt János Bella durch seinen sicheren, festen und erzählerischen Strich in seinen Tuschebildern und Ölgemälden, dokumentiert in der aktuellen Ausstellung „Menschen – Wege“ im Bürgerhaus in Unterweissach.

Abbildhaft für seine Art des Schaffens, die Ursprünge seiner Kunst erkennbar zu lassen, auch in der Erfahrungsaufhäufung jahrzehntelangen künstlerischen Arbeitens: kann sein Gemälde „Atrium“ stehen: Ein altes Paar sieht sich selbst als junge Frischverliebte in einer offenen Bogenhalle wandeln – eine Bogenhalle, die als Chiffre steht für das gemeinsam Erlebte und die immer noch offen ist, nicht abgeschlossen.

Zeichnend hat der 1935 in Endröd/Ungarn geborene Sohn eines Schuhmachers bereits in Kindertagen seine Umwelt festgehalten. Er kam 1949 nach Budapest auf das einzige Kunstgymnasium des Landes. Dort begann er 1955 sein

„Heimatlos“: Bellas Motiv ist der Mensch mit seiner Verletzbarkeit und seiner Suche nach einem Gleichgewicht.

Studium an der Kunstgewerbeschule, wurde aber im Jahr darauf wegen politischer Unzuverlässigkeit von der Schule ausgeschlossen. 1956 flüchtete er über Österreich nach Deutschland und kam nach Tübingen. Nach einem Sprachkurs wurde er 1957 an der Staatlichen Akademie der Bildenden Künste in Stuttgart aufgenommen, wo er bei den Professoren Henninger und Tröges studierte. Das Erlebte verarbeitend, näherte sich Bella dem versöhnlichen Geist des Symbolismus, der, wie es Werner Drautz vom Kul-

ürgerhaus Unterweissach

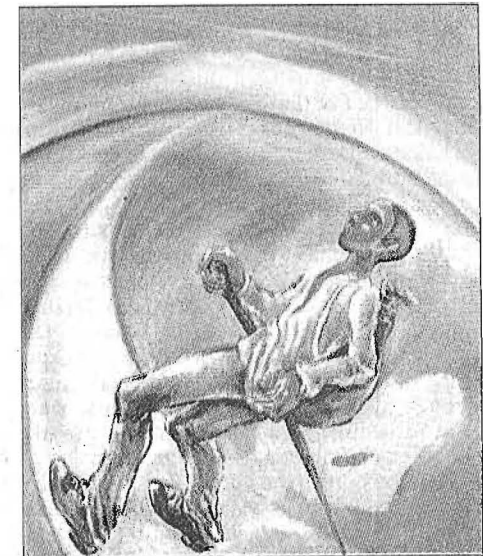
n Ausgleich

turkreis Bildungszentrum Weissacher Tal in seiner Einführungsrede ausdrückte, die Übereinstimmung zwischen dem Geist und den Sinnen zu erreichen sucht, ein -ismus, der das Menschenbild auch positiv bewertet. Bellas Motiv und Motivation zugleich ist der Mensch mit seiner Verletzbarkeit, seinen Traumata, seiner Suche nach einem Gleichgewicht, einem Ausgleich. Sprechende Bildtitel hierfür sind „Abschied“, „Der Flüchtling“, „Das Weib und die Soldaten“ (nach einer Ballade von Bertolt Brecht). Als Erweiterung seines Schaffens betrachtet Bella seine Zeit als Theatermaler beim Staatstheater in Stuttgart – für ihn die Erfahrung, dass das Kunstschaffen Menschen unterschiedlichster Nationen und Herkünfte zusammenbringen und verbinden kann zu etwas Gemeinsamem.

János Bella, seit 1958 mit einer Backnangerin verheiratet, arbeitete von 1974 bis zu seiner Pensionierung als Zeichenlehrer an der Schickhardt-Realschule in Backnang. Aus seinem Unterrichten an der Volkshochschule ging 1977 die Künstlergruppe „Maler der Baracke“ hervor, der er von Anfang an als Mentor zu Seite stand. 1989 stellte er zum ersten Mal in Ungarn aus, gab Leseabende aus seinen Gedichtbänden. „Und er erkennt“, so Werner Drautz, „dass seine Heimat zwar Endröd ist, sein Zuhause aber Backnang geworden ist.“

Die Ausstellung von János Bella mit dem Titel „Menschen – Wege“ ist zu sehen bis 5. Oktober im Bürgerhaus in Unterweissach, geöffnet donnerstags von 16 bis 18 Uhr, samstags von 14 bis 18 Uhr, sonn- und feiertags von 10 bis 18 Uhr.

Weissach im Tal – Die Gemeinde Weissach und der Kulturkreis Bildungszentrum Weissacher Tal stellen im Bürgerhaus Unterweissach Werke des Backnanger Malers Janos Bella aus. Der 68-jährige Maler zeigt in der thematischen Ausstellung „Menschen – Wege“ neue Ölbilder und grafische Arbeiten. Der Mensch mit all seinen Widersprüchen steht stets im Mittelpunkt des Werkes von Janos Bella. Musik und Poesie und die Synthese von Wort und Bild sind für Janos Bella ganz wesentlich für seine Arbeit. Er hat Gedichte aus dem Deutschen ins Ungarische übersetzt und eigene Gedichte in ungarischer Sprache veröffentlicht. Er hat sich mit Versen von Beaudelaire, Brecht, Garcia de Lorca, Heine und Hölderlin auseinander gesetzt, hat diese interpretiert und mit seiner Handschrift in bildnerische Werke umgesetzt. Die Vernissage findet am Sonntag, 14. September, 11 Uhr statt. Musikalisch gestaltet wird sie von Gabriele Wieland. Einführende Worte spricht Werner Drautz. Die Ausstellung dauert bis zum 5. Oktober und ist an Sonn- und Feiertagen von 10 bis 18 Uhr geöffnet, donnerstags von 16 bis 18 Uhr und samstags von 14 bis 18 Uhr.

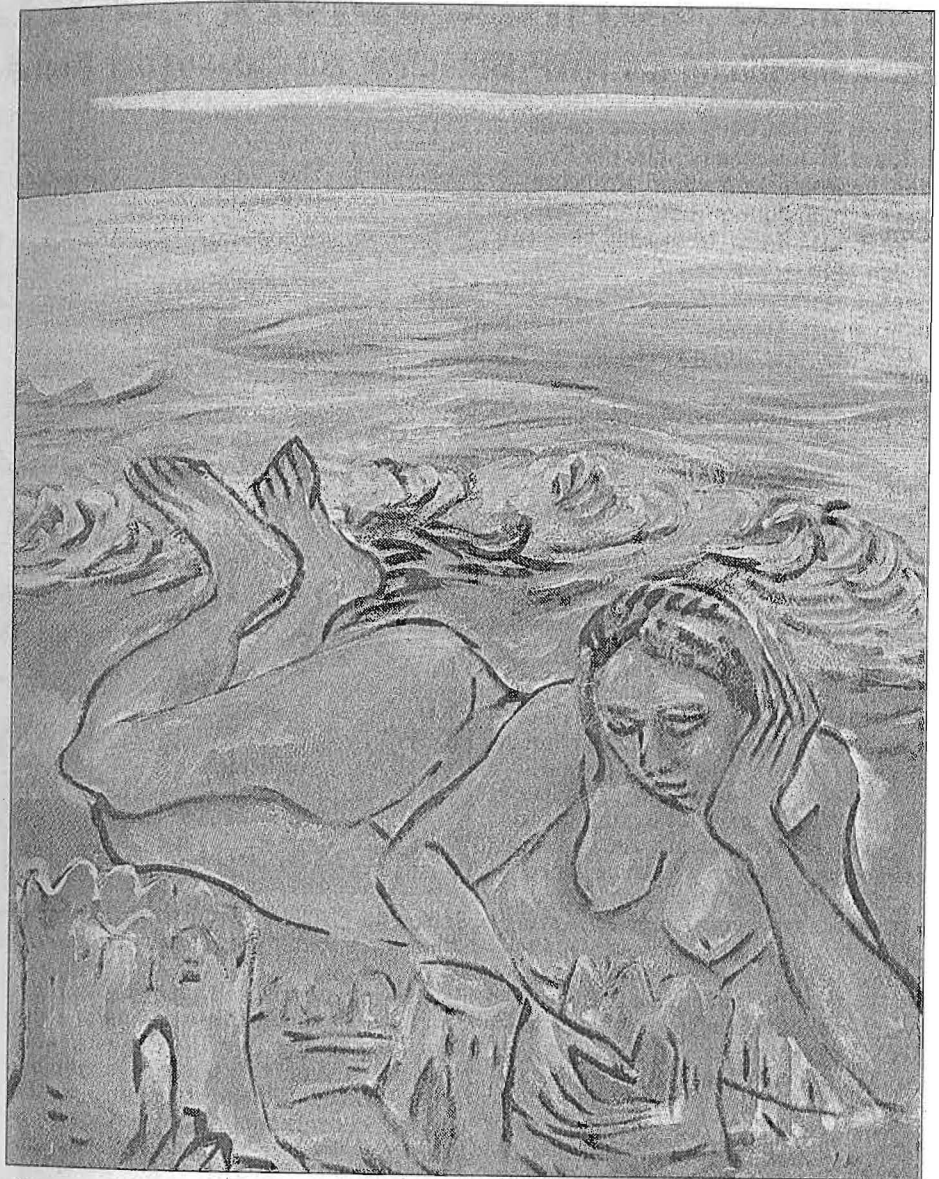
„Der Wanderer“: Werk von Janos Bella.

Janos Bella stellt aus

„Menschen – Wege“ ist der Titel der Ausstellung von Janos Bella im Bürgerhaus in Unterweissach. Der 68-jährige Maler zeigt neue, großformatige Ölbilder und grafische Arbeiten. Der Mensch mit all seinen Widersprüchen steht stets im Mittelpunkt des Werkes von Janos Bella. Diese Ausstellung thematisiert insbesondere Wege und Stationen des menschlichen Lebens. Musik und Poesie und die Synthese von Wort und Bild sind für Janos Bella ganz wesentlich für seine Arbeit. Er hat sich mit Versen von Beaudelaire, Brecht, Heine, Hölderlin und anderen auseinander gesetzt, hat diese interpretiert und in bildnerische Werke umgesetzt. Janos Bella hat an der Kunsthochschule in Budapest und an der Kunstakademie in Stuttgart studiert. Die Ausstellung dauert noch bis Sonntag, 5. Oktober, und ist an Sonn- und Feiertagen von 10 bis 18 Uhr, donnerstags von 16 bis 18 Uhr und samstags von 14 bis 18 Uhr geöffnet.

Bella Bella 1. 10. 2003

„Frau am Strand“: Bella pflegt einen festen, erzählerischen Strich. Fotos: E. Layher

Donnerstag, 11. September

Janos Bella

„Menschen - Wege“

- Neue Ölgemälde und Grafiken -

Ausstellung am Sonntag, dem 14. September 2003, im Bürgerhaus Unterweissach sind Sie und Ihre Freunde herzlich

Veranstalter

Gemeinde Weissach im Tal
Kulturkreis Bildungszentrum

Oktober 2003

10.00 - 18.00 Uhr

A

Ausstellung
im
Bürgerhaus

Vorankündigung

Ausstellung János Bella vom 14. September bis 05. Oktober

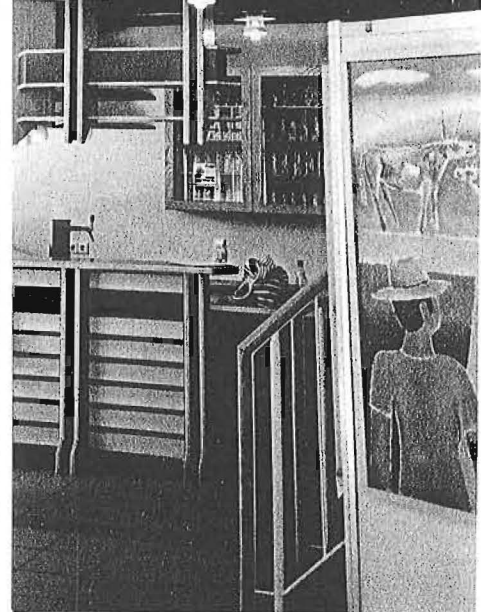
im Bürgerhaus Unterweissach

*A régi iskolám veqrös diákjai a Kiállításom
bejárata előtt*

A Polgármester köszöntő szavai
2003

Nejem: Vandauska
a káosztán

2003

Drautz Úr megnyitó beszédet mond

Peszgő és narancslé!

Frau Otte

Frau Wieland Bartókot Játsszik

Bella János és neje

Bella János a bejárat előtt

2003

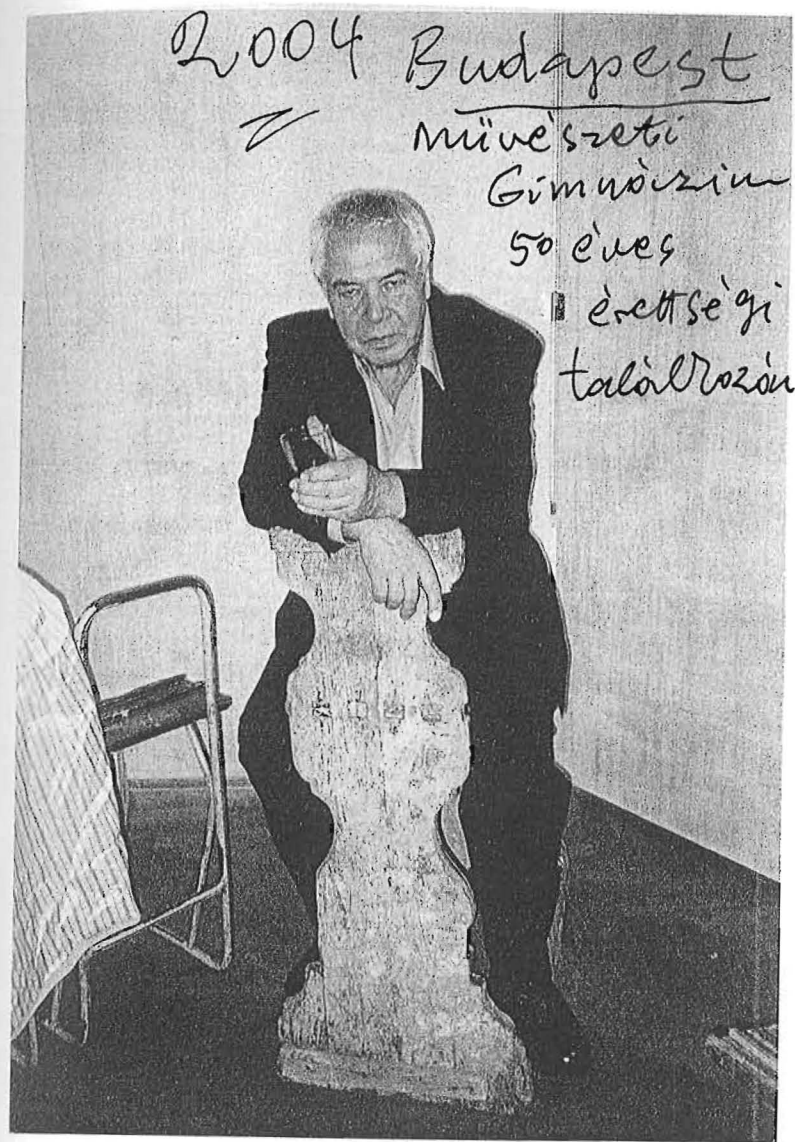

Frau Wieland

Bella János

Beszélgetések a megnyitó után 2003 szept. 14.
2003

50 éves Érettségi Találkozó
Budapest, Művészeti Gimnázium
2004 Szept. 18.

2004 Budapest

A BUDAPESTI KÉPZŐ ÉS IPARMŰVÉSZETI GIMNÁZIUM 1954-BEN VÉGZETT
NÖVENDEKEINEK 50 ÉVES ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓJA 2004. SZEPT. 18. AN.

Álló sor = Turi István, Bella János, Szabó Béla mű. ig. h., Bánk András, Borbély Gizella, Solti János,
Prohászka Margit, Virágh József, Gara Buczy Agnes, Sindros Szabó György, Látos Mária,
Kárpáti/Schück/Eva, Molnár Zsuzsa, Jajcsnyicza Róbert, Bujdosó Anna, Egyed Emma,
Flóri Éva, Rudolf Éva, Veres Sándorné, Tóth Agota, Várdeák Csilla, Veres Sándor,
Káplár Éva, Szunyogh Gyula, Kemény György.

Ülő sor = Wieder Györgyi, Matton Júlia, Kustár Klára, Takács Mária, Kiss/Schwarzmann/Mariann,
Szabó Erzsébet, Dr. Turhányi Agota tanárnő, Berczik Appádné tanárnő, Szerdahelyi Laura,
Bodnár László, Havasi Gizella, Hoffó István.